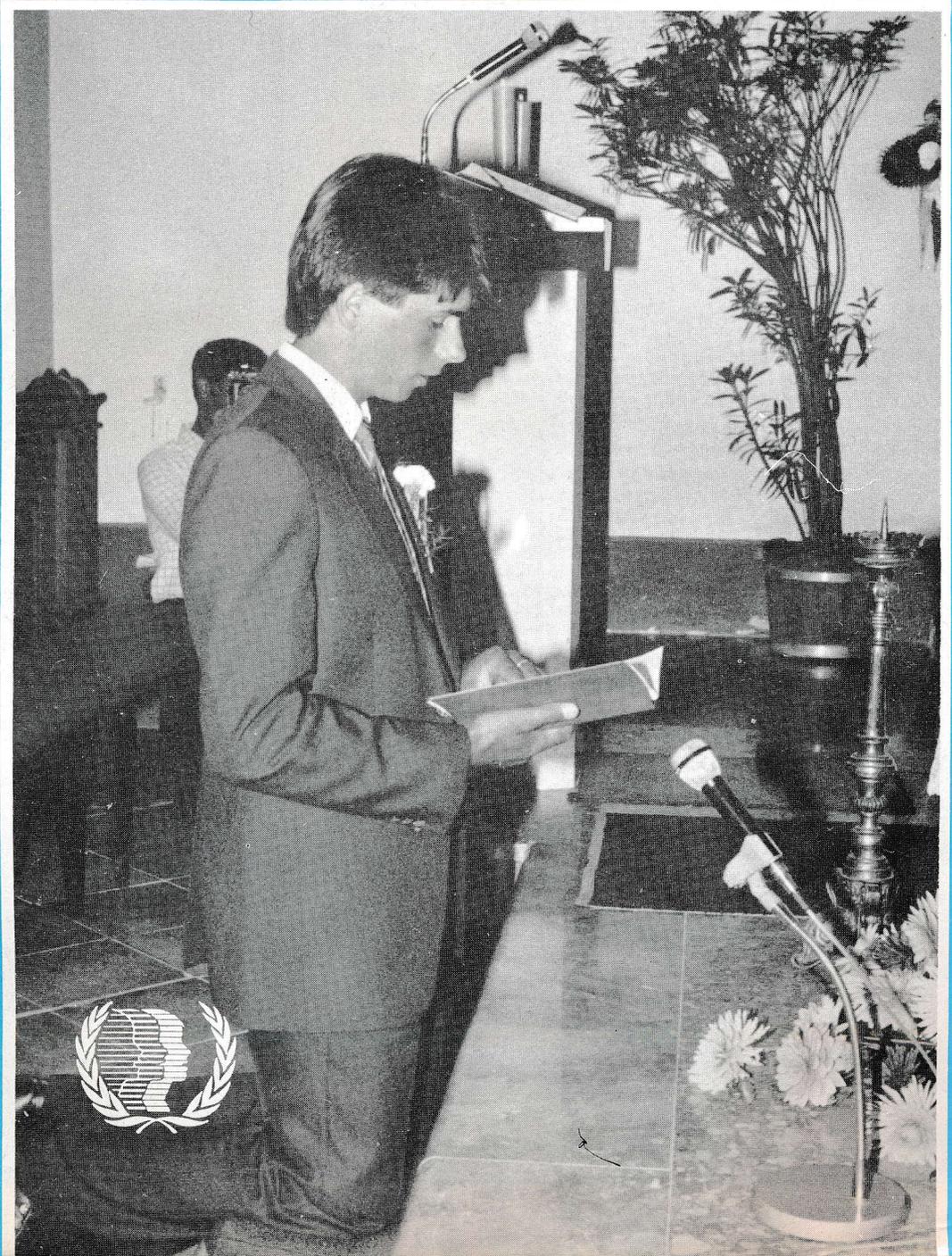


# SALEZIJANSKI VESTNIK

3 • 1985



# KOMU MOJE ŽIVLJENJE?

*Predragi,*

*srečali smo se. Veliko nas je bilo. Lepo je biti skupaj, rad biti skupaj, skupaj hoteti isto.*

*Skupaj z Njim. Skupaj z brati in sestrami. V Cerkvi. Še zlasti skupaj z zadnjimi. Skupaj tudi za tiste, ki jih ni bilo, da bi jih poiskali.*

*Doživeli smo molitev, razmišljanje.*

*Moramo se vsaj za trenutek ustaviti: poslušati, zbrati razloge za svoje življenje, premisliti najgloblja vprašanja o sebi — raztegniti šotor nad sabo v oazi miru . . .*

*Vsak dan tekamo sem in tja. Tisoč stvari nas preganja, tisoč skrbi nas straši. Smo sredi sveta, ki ga gluši hrup, sporočila, nasilje, masa.*

*Treba se je ustaviti. Stopiti vase in iz svoje globine izbrskati vprašanja, prodreti v zadnje kotičke srca, ki so še neraziskani, posvetiti v temo, izgnati strah, prižgati upanje.*

*Vzemimo v roke svoje življenje. Za kakšen konec ga namenjamo?*

*Kdo sem? To je prvo vprašanje na naših srečanjih.*

*Ni zadosti vedeti, da sem. Vedeti moram, če je bil pred mojim glasom že Kdo. Če je, še preden sem naredil prve korake v življenje, že kdo Drug pustil sledove svojih nog na zemlji.*

*Kaj delam? Ni dovolj ljubiti. Vedeti moram, koga moram ljubiti. Vsi me prepričujejo, da me imajo radi: časopis, televizija, politika. Toda jaz moram vedeti, če me je Kdo imel najprej rad, če je napravil ljubezenski načrt o meni.*

*Kam grem? Ni dovolj živeti, če so drugi umrli, če bom tudi jaz umrl. Vedeti moram, kje je končna postaja, kje je cilj, kjer bom dosegel srečo.*

*Spraševati se je temeljno dejanje našega življenja. Dramatično je.*

*Res je, veliko odgovorov je, veliko predlogov. Veliko je vrednih in pomembnih. Toda samo delni, ne izčrpani, dokončni. Človek si želi odgovor, ki presega vprašanje samo.*

*Je Kdo, je kaka Beseda, Oseba, ki me more rešiti strahu, greha, smrti?*

*Je neko ime, neko obličje, neko srce — to je Kristus.*

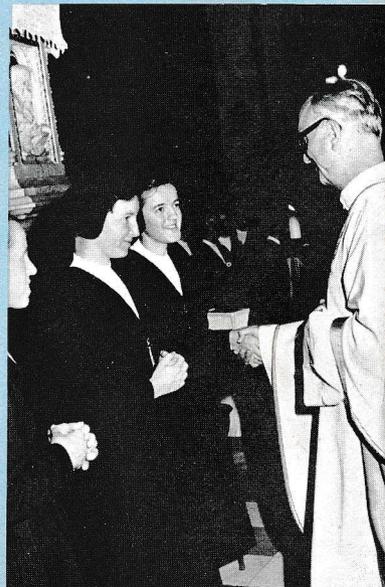
*Nekdo, ki pozna Boga naravnost, brez posredništva postave, kulture in časa.*

*Ta Nekdo pozna človeka v njegovi skrivnosti, v njegovem najglobljem hrepenjenju.*

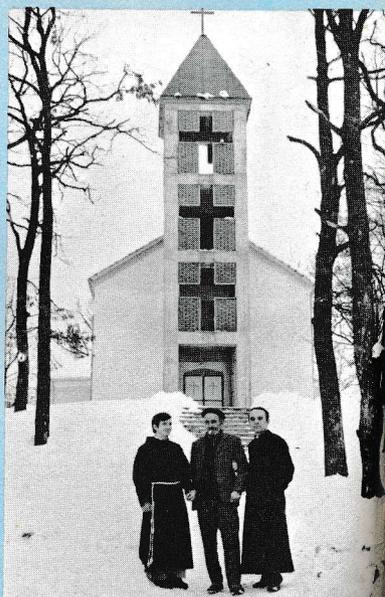
*Ustavi se, brat, sestra! Poslušaj glas, ki ti govori. Moli, preišči skrivnost in jo kakor Marija ohranaj v svojem srcu.*

*Ni mogoče živeti, ni se mogoče boriti, ni mogoče ljubiti, če se ne ustaviš in se ne zamisliš vase.*

*Bs 1985/10*



Ob prazniku Marije Snežne pri sestrah družbe „Hčere Marije Pomočnice“ na Bledu — nova misijonarka, sestra Milena Zadravec. (str. 16)



Salezijanca don Zef Gashi in g. Franc Jamnik sta letos imela zelo veliko dela: pripravila sta birmo v župniji Priština in posvetitev cerkve sv. Sebastijana v kraju Pešter ob 50-letnici obstoja te cerkve. (str.21)

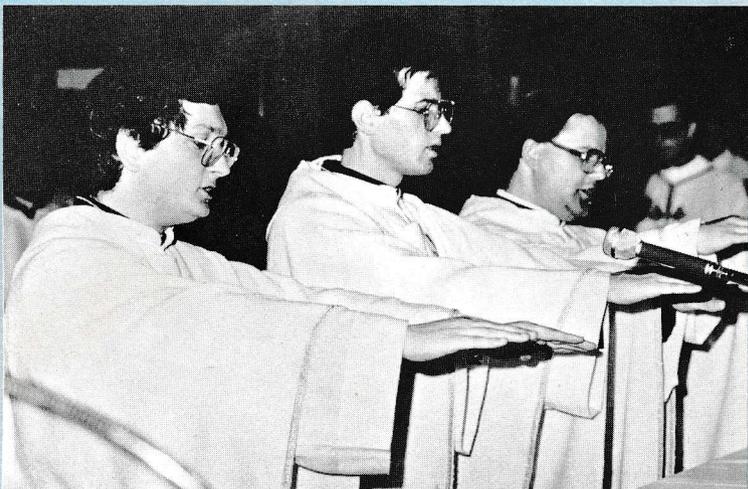
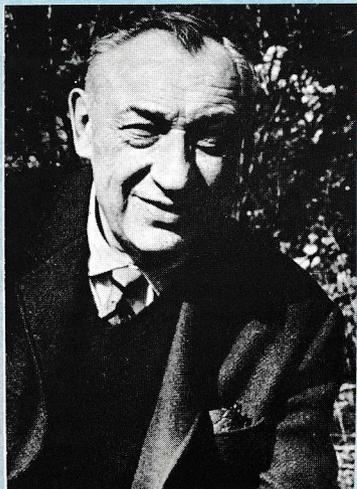


## SALEZIJANSKI VESTNIK

Glasilo salezijanske družine  
Leto 58, št. 3, 1. september 1985  
Odgovarja in ureja dr. Stanis Kahne  
Tisk: Učne delavnice, Ljubljana  
Naslov: Salezijanski vestnik,  
Rakovniška 6, p.p. 4  
61108 Ljubljana

Novinci so se z izpovedjo zaobljub posvetili Bogu in potrdili pripravljenost služiti mladim po zgledu sv. Janeza Boska

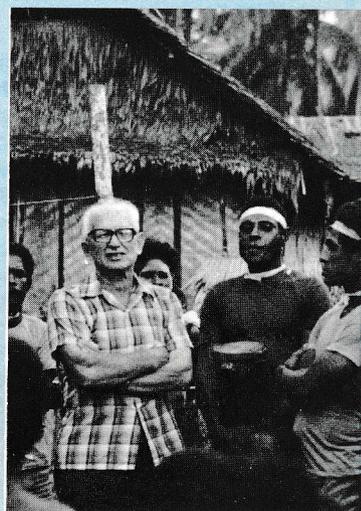
# dogodki in odmevi



Ko so don Boskovi duhovni sinovi dajali vse svoje moči za versko vzgojo mladine, posebno v misijonskih deželah, je Apostolski sedež postavil na čelo porajajočih se krščanskih občeštev tudi salezijance. Tako so številni od njih postali škofje, nadškofje in celo kardinali. (str. 10)

► Predstavili smo že Mirka Žerjava, župnika na Rudniku, kot spretnega rokohitca. S svojo 'čarovno' močjo nastopa zlasti pri mladih, da se jim lažje približa in postane sprejemljiv tudi za resne pogovore o Kristusu in njegovem nauku. Pred kratkim je bil na svetovnem kongresu rokohitcev v Madridu.

▲ V letu duhovnih poklicev in v letu mladih nam je Marija Pomočnica poklonila štiri novomašnike: Branka Balaziča, Vinka Cingerla, Milana Dimiča in Toneta Lenarčiča. (str. 6)



K nam na Rakovnik se je prismejal ves čil in živahen 66-letni Jožko Kramer, misijonar na Papui. Končal je spet eno svojih misijonarskih obdobj. Letos obhaja zlati jubilej svojega misijonskega dela. (str. 10)



◀ Ob zaključku šolskega leta so se mnogi mladi spraševali: kam na počitnice? Na morje? V hribe? K teti ali stricu? Morda pa na duhovne vaje? Mnogi so se odrekli morju in planinam in so se odločili za duhovne vaje. (str. 22)

# ŠTIRJE FANTJE Z BELIMI NAGELJNI V GUMBNICI



*Franc Plahuta, Đuro Penov, misijonar Jožko Kramar, Aleksander Osojnik in Milan Kavčnik*

*Sredi najbolj bleščečega poletja je v žaru avgustovskega sonca vsa v cvetju in svetlobi zažarela želimeljska farna cerkev. Bil je to dan sv. Lovrenca, mladega diakona in mučenca prve Cerkve, če nam to kaj pove. O pač. Štirje mladi fantje so se odločili za službo mladim v salezijanski Družbi. Naredili bodo prve zaobljube. V spremstvu svojih staršev, sorodnikov, prijateljev in sobratov salezijancev, ki so ravno ta dan skupaj z njimi zaključevali letne duhovne vaje, so stopali v slovesnem sprevodu iz zavoda, ki je obenem noviciatska hiša, v cerkev, da bi med evharistično daritvijo podarili svojo mladost Njemu, ki jih je poklical naj mu pblži sledijo v salezijanski Družbi. Dan prvih zaobljub je največji praznik za zavod v Želimljem. Pet mladih fantov*

*je v letu noviciata intenzivno spoznavalo don Boska in duha salezijanske Družbe, v katero bodo vstopili. Krona njihovega duhovnega in umskega dela pa so zaobljube. Slovesnost je vodil inšpektor*



*Peter Polc s svojimi domačimi in inšpektorjem Antonom Koširjem. Zaradi vojaščine je napravil zaobljube že pred mesecem dni*

*Anton Košir. Vsakega kandidata za zaobljube je po imenu poklical magister novincev Rudi Borštnik.*

*Odločni: Tukaj sem, je izražal pripravljenost za podaritev Gospodu v ubožtvu, čistosti in pokorščini, kar so potem izpovedali vsak posamično pred inšpektorjem in navzočimi sobrati. Ob koncu maše je slovesno zadonela pesem zahvale Gospodu, da je odbral te mlade zase, ki naj bodo njegove priče zlasti med mladimi po vzoru sv. Janeza Boska.*

*Veslje se je potem nadaljevalo v zavodski obednici pri skupnem kosilu. Temelji za solidno duhovno zgradbo so položeni. Dograjevali pa jo bodo še v letih zorenja za dokončno odločitev za salezijanski apostolat.*



# TRPLJENJE DIALOG SOLIDARNOST

Povzemamo nekaj glavnih misli vrhovnega predstojnika Egidija Viganaja o letošnjem vezilu 'Razmišljajmo skupaj z mladimi evangeljske blagre, da bomo vzbudili v svetu novo upanje'. V njem razglablja o treh blagrih: Blagor žalostnim, blagor krotkim, blagor lačnim pravice!

## RODOVITNOST TRPLJENJA

„Blagor žalostnim!“ (Mt 5,4). Ta blagor je doživljal Jezus Kristus na Oljski gori v trpljenju in na križu. Hotel je trpeti, da bi osvobodil človeka greha in ga odrešil za večno življenje. V tem je bil njegov blagor, sreča, ki presega zemeljsko trpljenje.

Samo v evangeljskem pojmovanju je trpljenje smiselno in vredno. Tako je treba trpljenje predstaviti tudi mladim.

Ni vsako trpljenje posledica krivde, toda vsaka žalost daje možnost za zmagovit boj proti grehu, lastnemu in drugih. Tako se ustvarjajo osebnosti, ki gradijo 'novega človeka' in 'boljši svet'.

Evangeljsko pojmovana žalost in trpljenje nam odpira srce za trpeče, sproža pobude dobrega samarijana za bližnjega v stiski. Tako se gradi po besedah Janeza Pavla II. 'civilizacija ljubezni'.

## DIALOG

„Blagor krotkim!“ (Mt 5,5). Moč, denar, oblast, napadalnost ali prekanjenost in varanje so sredstva, ki se jih je človek vseh časov posluževal, da bi dosegel svoje cilje na zemlji. Miroljubnega, skromnega, potrpežljivega človeka imajo ponavadi za nezmožnega, slabotnega in boječega.

Jezus ne misli tako. Častita krotkim, tistim, ki

niso nasilni, „ker bodo deželo podedovali“. On sam je bil „krotkega in ponižnega srca“ (Mt 11,29), „ne bo se prepiral in vpil . . . nalomljenega trsta ne bo zlomil in tlečega stenja ne ugasnil“ (Mt 12, 19-20). Z ljudmi je bil potrpežljiv, ker „ljubezen vse prenese“ (1 Kor 13,7), bil je ljubezniv, „razodeli sta se dobrota in človekoljubnost Boga“ (Tit 3,4), ker je „ljubil do konca“ (Jn 13,1), „dokler pravice ne privede do zmage“ (Mt 12,20).

Jezusova krotkost ni izhajala iz strahopetnosti, temveč izbira težje poti do zmage pravice.

V ta namen je danes najboljša metoda 'dialog' – iskren pogovor. Pavel VI. je o dialogu dejal, da „ni ošaben, ni oster, ni žaljiv. Veljavo ima iz nestrnje resnice, ki jo izraža, iz dobrote, ki jo živi, iz zgloda, ki ga nudi. Miroljuben je, ogiba se nasilnosti, je potrpežljiv, velikodušen . . . V dialogu se uresničuje povezava resnice z ljubeznijo. Vzdušje dialoga je prijateljsko, je služenje“ (Ecclesiam suam).

V ta namen je treba mlade vzgajati, da bodo imeli močno zavest o vrednoti nenasilja in vztrajno pričevanje pametne dobrote.

## SOLIDARNOST

„Blagor lačnim pravice!“ (Mt 5,6). Ta blagor nam kliče v spomin Jezusovo priliko o bogatinu in Lazarju. Pravičnost, o kateri govori Jezus je osebni in družbeni odnos do Stvarnikovega načrta. Tega so poudarjali Postava, Preroki, zlasti pa evangelij: izpolnjevati božjo voljo in ljubiti bližnjega, v dejanju, delež si zemeljske dobrine.

Danes smo priče poteka socializacije človeškega življenja. Ta bo prava, če bo v skladu z Jezusovo besedo. Evangelij uči solidarnost med ljudmi, po kateri si ljudje delijo čutenja in ideje, se ustvarja ugodno okolje za skupnostne zadeve, se zbuja zaupanje. Nekatere vezi solidarnosti so v nas z rojstvom: biti ljudje, imeti domovino; druge izhajajo iz poklicanosti slehernega človeka – določene veroizpovedi, služenja v Cerkvi; druge spet iz osebnih izbire – pripadnost kakemu združenju ali skupinam.

S pomočjo evangeljske duhovnosti si je treba vzgojiti te vezi na pravi način. V današnjih razmerah socialnih krivic v svetu in ideološkega pluralizma, ki vodi bolj v relativizem in v razne enodnevnne mode, je treba ustvariti okolje prave solidarnosti v okolju za povezanost v dobrem in v pravičnosti do vseh.

Mladi nagonsko težijo k solidarnosti, zato je treba v njih gojiti čut pripradnosti – narodu, združenju, Cerkvi za prvičnji svet in zavzetost za sodgovornost v delovanju, v življenju.



# NAŠI LETOŠNJI NOVOMAŠNIKI

V letu duhovnih poklicev in letu mladih nam je Marija Pomočnica poklonila letos štiri novomašnike: Branka Balažica, Vinka Cingerla, Milana Dimiča in Toneta Lenarčiča.

O vseh bi lahko rekli, kar je dejal Jezus svojim apostolom pri zadnji večerji: „Vi ste tisti, ki ste vztrajali z menoj v mojih preizkušnjah, zato vam prepuščam kraljestvo, kakor ga je meni prepustil moj Oče, da boste jedli in pili pri moji mizi v mojem kraljestvu in sedeli na prestolih ter sodili dvanajst Izraelovih rodov“ (Lk 22,30).

Vztrajali so v svojih preizkušnjah . . . zato so posvečeni. Vse življenje bodo morali vztrajati v preizkušnjah, da bodo lahko ostali duhovniki in potem „sedeli pri njegovi mizi v njegovem kraljestvu in na prestolih ter sodili ljudi današnjega časa . . .“

Milan Dimič je bil posvečen 29. junija v ljubljanski stolnici, drugi trije pa na zunanji praznik Marije Pomočnice 25. maja na Rakovniku.

Vsi so že opravili svoje nove maše v svojih župnijah in potrdili svojim faranom, da jih niso zaman pričakovali: tu so naši fantje, zdaj Gospodovi duhovniki!

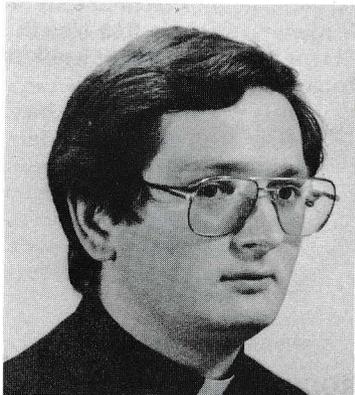
Vsakdo od teh naših novomašnikov je povedal ob doživetju svoje mašniške posvetitve misel, ki zaobjema bistvo duhovniškega poklica.

ni je premalo vere, strah me je pred veliko odgovornostjo!

Gospod, ti mi povej, kako naj pristopim k starim, trpečim in osamljenim, da bodo ob zatonu svojega življenja z upanjem, vero in ljubeznijo pričakovali srečanje s teboj!

Usmerjaj moje korake k družinam, ki se izgublajo v materialnem delu in nimajo časa za rast v ljubezni.

Pomagaj mi, da bom razumel



Branko Balažic

## BRANKO BALAŽIČ

„Zakaj si postal duhovnik?“ so me letos pogosto spraševali mladi in starejši.

„Ne vem! Niti nočem vedeti odgovora. Jaz sem delal svoje načrte, Bog pa je hotel drugače.“ To kar sem, ni moja zasluga. Dolžan sem zahvalo domačim župljanom in mnogim vernikom, ki so s svojim trpljenjem, žrtvami in molitvami Boga ‚prisilili‘, da me je izbral. Če Bog človeka jemlje zares, potem ga ne izpusti iz rok. Velikokrat sem se z njim prepiral in ga spraševal: „Zakaj si izbral mene in ne katerega od mojih sošolcev, ki so sposobnejši in boljši od mene?“

„Zakaj hočeš vedeti odgovor na vsako vprašanje?“ je sledil odgovor. „Dovolj ti je moja milost!“

Gospod, ali ne vidiš, da sem še mlad? Ne znam govoriti, v me-

mlade, ki se oblikujejo na ulici, v disku, kinodvorani in ob TV sprejemniku.

Kot don Bosko hočem z mladimi živeti njihovo mladost, zelim prinašati tebe na življenjska razpotja, da bo na naši poti vedno dovolj zdravega medsebojnega zaupanja in vere v življenje.

Koderkoli bo stopala moja noga, povsod naj zasveti tvoja Luč, „da bo svet veroval, da si me ti poslal“ (Jn 17,21).

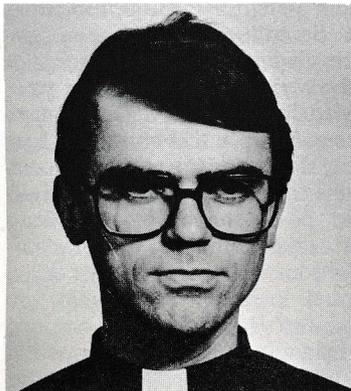
## MILAN DIMIČ

Življenje je iskanje Luči. Na to iskanje sem se podal tudi jaz. Privlačila me je kot najstnika beatleska glasba in dolgi lasje. Brat, ki je v meni zaslutil duhovni poklic, mi je nejevoljen rekel: „Daj, nehaj se že enkrat obnašati tako, kakor zapiha veter!“ Streznil sem se . . .



Drugo obdobje iskanja je bilo v gimnaziji v Želimljem. Veselil me je šport, glasba in akademije. Hitro sem uvidel, da sta šport in glasba za salezijance samo sredstvi, najpomembnejše je: „Daj mi duše, drugo vzemi!“ Salezijanec dela torej za Kristusa, zanj pridobiva mlade, da bi postali „dobri kristjani in pošteni državljani“.

V molitvi sem prosil: „Gospod, pomagaj mi odkriti tvojo



Milan Dimič

voljo. Daj mi spoznati, če me zares kličeš v svojo službo! Hočem hoditi po pravi poti, pa naj piha še tako močan nasproten veter!“

„Daritev bodi ti življenje celo.“ To je sedaj moj program za naprej. Ni me strah, ker vem, da je Bog z menoj. Vem pa tudi še vedno, da bo moja pot iskanje, dokler ne bom končno dosegel Luči.

## TONE LENARČIČ

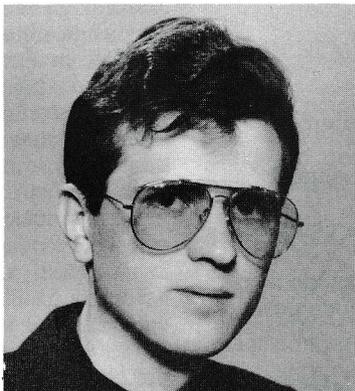
Misel na duhovniški poklic je bila v meni že od prvih let osnovne šole. Rad sem ministriral in v spominu so mi ostala tista čudovita jutra. Sonce je vzhajalo kot velika rdeča krogla in rosa mi je zmočila hlače do kolen, ko sem tekel po bližnjici do župnijske cerkve v Tomišlju.

Z leti je tudi poklic v meni rasel in čeprav ni bilo vedno lahko, danes čutim, da bi svoje živ-

ljenje zavozil, če bi Bogu rekel „ne“. Nikoli mi ni bilo žal, da sem se v trenutkih negotovosti spustil na kolena pred tabernakljem in v tišini cerkve prosil Boga za razsvetljenje.

Bolj ko se je bližal dan diakonskega posvečenja, bolj sem čutil, da je v meni vse preveč napak, ki so mi ovira na moji duhovniški poti. Bog me vseeno ni nehal klicati.

Živo sem občutil Božjo lju-



Tone Lenarčič

bezen, zato sem dal natisniti na novomašno podobico tale stavke iz Jezusove velikoduhovniške molitve:

„Naj svet spozna, da si me ti poslal in da si jih ljubil, kakor si ljubil mene“ (Jn 17,23).

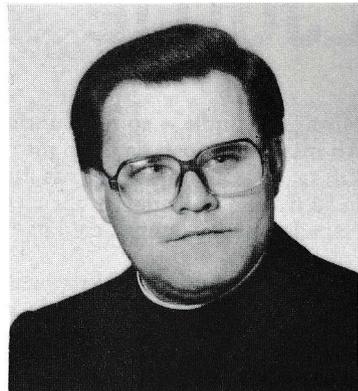
Kot salezijanec sem vesel, da sem bil posvečen v duhovnika v letu mladih. Dan posvečenja 25. maja je bil zame čudovit, bil je dan izpolnitve hrepenenja, ki sem ga nosil v sebi dvajset let. Zavedam pa se, da danes ni lahko biti duhovnik. Zato sem tisti dan prosil Boga tole:

„Dobri Bog, daj mi milost, da bom dober duhovnik, da bom živel v tvoji ljubezni, da se bodo ljudje prek mene srečali s tabo. Marija, bodi ob meni, kakor si bila pod križem svojega Sina.“

## VINKO CINGERLE

V petletnem zdravljenju v bolnici v Valdoltri sem doživljal, kaj

pomeni vera in zdravljanje za drugega. Sestre in zdravniki so bili prave „Marte“. Pogrešal sem „Marijin“ delež, čeprav je bil tiho navzoč v mnogih, le na zunaj ga niso smeli pokazati, da se mladi „ne okužimo“. Luč, ki mi je manjkala, je prinašal tedanji koprski kaplan Bojan Ravbar. Potem so mi osvetljevali pot župnik Viktor Stanič, ki me je seznanil z Mirkom Žerjavom in Stankom Rebekom. Stopil sem na don Bo-



Vinko Cingerle

skovo pot prav v njegovem rojstnem kraju na Colle Don Bosco. Njegova pot je polna čudovitih rož – seveda s trnjem . . .

Zavedam se, da je življenje božji dar, prav tako tudi duhovniški poklic, ta še prav posebej. Rad bi navdušil mlade, da ne bi klonili pred tem darom, ampak ga sprejeli. Nobena pot ni tako strma, tako težka, da bi je sleherni ne zmoželi prehoditi. Povzpeti se je treba pogumno in veselo, da dosežemo cilj.

Molim zdaj kot duhovnik-mašnik za svoje rajne iz hvaležnosti do njih, za vse kar so zame storili. Molim in prosim Boga tudi za žive, da bi jih on blagoslavljal za vse dobro, ki mi ga izkazujejo.

Ob posvečenju mi je nekdo dejal: „Vinko, imej rad Boga in Bog bo imel rad tebe!“ Želim si, da bi se te besede na meni vedno uresničevale . . .



# ZAGOTOVILO MIRU SO MIROLJUBNI LJUDJE

**Miroljubni ljudje – so to še normalni ljudje?  
Ali imajo možnost, da bodo preživeli?  
Zdi se, da je agresija nujna, da človek ohranja  
in ščiti svoje življenje!  
Napad ni napad, ampak celo najboljša obramba!**

**Evangelij postavlja pred kristjane drugačno merilo:  
„Blagor tistim, ki delajo za mir, ker bodo postali  
božji otroci“ (Mt 5,9)!**  
**Med blagri je ta posebej dragocen;  
miroljubni bodo božji otroci. Mir je božje delo.  
Nered, zdrava, vojna je delo hudobnega duha  
in tistih, ki so njegovi.  
Zagotovilo miru so samo miroljubni ljudje.**

## AGRESIJA – NAČIN ODNOSOV

Blagor človeku, ki dela za mir; rešil bo sebe in še mnogo drugih ljudi. Je resničen dobrotnik človeštva. Pravi hreroj hrabrosti. Če so v preteklosti bili ogroženi posamezniki, razne skupine ali manjši narodi, je danes ogroženo človeštvo samo, celo njegov biološki obstoj na Zemlji. Človeštvo samo sebi pripravlja uničenje. Vsa Zemlja se lahko spremeni v Sodomo. Če je prej bilo mogoče ubiti človeka, je danes mogoče ubiti človeštvo.

Je to resnična nevarnost, zla slutnja ali zgolj črnogledost? Nasilje je postalo nekaj, s čimer se srečujemo vsak dan, postalo je sestavina našega življenja in naših odnosov. Lažno je govorjenje, da to velja samo za posameznike in določene skupine. Okužba je zajela človeštvo. Z agresijo smo se sprizajznil, tako ali drugače jo odobravamo kot način rednega urejanja medčloveških odnosov. Kako se upiramo nasilju? Kaj smo storili? Kdo se upa izpostaviti za mir?

## VZGOJA ZA MIROLJUBNOST – AGRESIVNOST

Če je svet krut in nasilen, kako naj se v njem ohrani dobrohoten in miroljuben človek? V vzgojo smo vnesli veliko prvin, ki otroka vzgajajo k nasilju in za nasilje. Rajši vidimo, če naš otrok premleti drugega, kakor pa da bi jih on dobil. Otroka poučimo, kako naj napade in udari, podre na tla. Radi mu tudi priskočimo na pomoč. Pri tem niso pomembni razlogi, glavno je zmagati, biti nad drugim, zagospodovati. Podrediti si človeka s silo! Zdi se, da je to človeku nekaj najljubšega.

Radi gledamo boj petelinov, bikoborbo. Boks navdušuje množice. So to legalizirane oblike agresivnosti, svojevrstne gladiatorske igre?! Morda je to, kar doživljata dva v ringu celo šport, kar pa se dogaja v številnih gledalcih – to je vzgoja za agresivnost! Danes je že redek šport, ki bi potekal brez nasilja, če ne med igralci na igrišču, pa med gledalci na tribunah. Kruha in igre, to je od zdavnaj nekaj za množice, ki bodo sproščale nakopičeno agresijo s kričanjem, z žalitvami, s kletvami, s stiskanjem pesti, s pretepom. Alkohol, ki vse to zalije, ne ohladi hudih strasti, ki se ob tem vnamejo, ampak vzame še razsodnost. Koliko nas vzgaja šport, ko so v ospredju denar in druge stvari, ne pa napor, volja, premagovanje, sodelovanje in tudi velikušnost?!

## IGRAČA – ŠOLA NASILJA

Presenetljivo, kako pogosta in priljubljena igrača je orožje: pištola, puška, tank. Otrok cilja in ubija vse po vrsti kot muhe: mamo, očeta, brata, mačko, vse. Vse pokonča. Smejemo se in odobravamo. Otrok doživlja zmagoslavje. Ne daj se, ustrelj ga, ubij! Vsaj stisni pesti, bodi fant, udari, potolci. Kdaj bomo vsaj zavrgli take igrače, če že ne moremo preprečiti, da bi jih neodgovorni ljudje proizvajali, če že ne moremo doseči, da bi odgovorni neodgovornim to onemogočili!

## TELEVIZIJA IN KINO – ŠOLA NASILJA

Vsak čas vidimo vse vrste nasilja: namišljenega in resničnega. Enostavno gledamo boj med ljudmi. Brez boja ne dosežeš ničesar. Zatrpani smo z zgodbami nasilja. Kako naj otrok sodi in presodi, da bi naj bil eno zločin, drugo pa krepost?! Nasilje enostavno vidi kot sredstvo za doseg cilja. Moj cilj pa ima prednost pred drugimi. Zato moram biti do-

volj močan; če to ne zadošča, je potrebna še iznajdljivost, nepoštenost, brezvestnost. Biti tako junak, kako mikavno je to!

## ODNOSI V DRUŽINI – ŠOLA NASILJA

Biti drug z drugim in drug za drugega zahteva veliko mero potrpežljivosti, samoodpovedi, spoštovanja, precejšnje mero srčne kulture.

Drug za drugega moramo imeti čas, čut, tudi srce. Pa tako hitimo, norimo, nimamo časa za pogovor, ko pa slučajno je, se ne znamo pogovarjati. Prenapeti smo. Eksplodiramo. Povsod sami vžigalniki; samo dotakneš se, pa je tu kričanje, prepir, jeza, maščevanje, slaba volja, kaznovanje... Vse to je posebna oblika izsiljevanja in nasilja do drugega. Vse je velikokrat daleč od miroljubnosti. Prav pravi Jezus: „Človek bo imel sovražnike med domačimi“ (Mt 10,36).

Poznamo veliko poniževanj, zapostavljanj, kratenja pravic, odtegotovanja dobrin... Mar ni to agresija, ki mori, razjeda in uničuje!? Kratiti človeku ljubezen! Je lahko še kaj hujšega. Človeka ponižati in žaliti. Zaničevati in podcenjevati. Ljudi razvrščati in postavljati v predale. Eni pač morajo biti vedno na vrhu; več ko imajo ljudi pod seboj, bolje se počutijo.

## JEZUS – MIROLJUBEN ČLOVEK

Evangelij blagruje miroljubne. Ne obljublja jim miru, kajti največkrat ga ne dosežejo. Pač pa bodo postali božji otroci. Jezus je miroljuben človek. Sam pa pade kot žrtev nasilja. Pozneje se dogaja enako: Mahatma Gandhi, Martin Luter King... Kot Mojzes pred obljubljeno deželo: vanjo vodijo, pa je ne okušajo. Jezus pravi Petru, ki se ne more sprijazniti z evangelijsko logiko: „Spravi meč na njegovo mesto, kajti vsi, ki primejo za meč, bodo z mečem pokončani“ (Mt 26,52). Zmaga nasilja je samo navidezna, rodi še večje nasilje in še hujše zlo. Jezus je zmagal s svojo miroljubnostjo.

## DON BOSKO – MIROLJUBEN ČLOVEK

Vodilo miroljubnih ljudi je ljubezen. „Kakor želite, da bi ljudje ravnali z vami, tako ravnajte vi z njimi“ (Lk 6,31). Kjer je ljubezen, tam ni ne nasilja in ne vojne. Don Bosko je človek miru. Ljubezen, je vsebina njegovih odnosov. Vsak mora njegovo ljubezen čutiti. Mora biti prepričan, da

mu don Bosko hoče dobro; mora se pri njem čutiti varnega, sprejetega, zaščitenegega. Iz svojih odnosov in vzgoje črta grobost, ostre besede, vsakršno kazeno. Samo ljubezen priključuje ljubezen. Odgovor na nasilje je samo nasilje. Samo z dobrohotnostjo je mogoče doseči dobrohotnost. Samo z mirom ustvarjamo mir. Don Bosko je jasen: „Da bi bili pomirjeni z Bogom in v miru z drugimi, je najprej potrebno, da imamo mir v sebi.“ In še nekoliko drugače: „Kdor ni pomirjen z Bogom, nima miru v sebi, ni v miru z drugimi.“ Za ta mir, za ta ljubi mir v hiši, je don Bosko uvedel v svojih ustanovah vsakodnevno molitev zdravamarije.

## MIR IN NEMIR ŽIVITA V ČLOVEKU

Ne sprenevedajmo se, da so sile zunaj človeka, ki ga imajo usodno v oblasti. On sam je ustvaril okolje, ki nenehno ustvarja razmere, iz katerih se poraja nasilje. Človek je edini, ki je odgovoren. Če sprejme odgovornost, je izpolnjen prvi pogoj, da ustvarimo mir. Da vzgajamo za mir.

Klic leta mladih je izrazil papež Janez Pavel II., ko je rekel, da mir in mladost korakata skupaj. Mladi bodo nosilci miru, če jih bomo vzgojili v miroljubne ljudi. Miroljubni ljudje so znamenje novega upanja. Mir ne živi zunaj ljudi. Živel ga je Jezus, živijo ga tisti, ki se ravnajo po evangeliju. Ob blagih preverjamo pristnost svojega krščanstva.

Vzgojitelji morajo biti miroljubni ljudje. Starši morajo biti miroljubni ljudje. Vsak, kdor se ukvarja z mladino, mora vzgajati za mir. Z mirom za mir. Vsak, kdor ljubi človeka in človeštvo, mora pri tem sodelovati in delo za mir podpirati. Svet agresije mora biti otrokom tuj. Če kaj, potem naj jih prav to navdaja s strahom, naj bo prav to dežela strahov, kamor si ne bodo upali stopiti. In ta strah naj bo nekaj resničnega, ne namišljenega, ker stojimo pred resničnostjo, ki nas vse ogroža.

Nobeno orožje se ne sproži samo. Vsako je tako izdelano, da ga sprožijo človeške roke, človekove roke, ki se kot Kajnovce dvigajo v napad. Orožja še nikdar niso izdelovali za mir. Za mir ni potrebno orožje. Orožje je zanikanje miru, je grožnja miru. Orožje je največji sovražnik miru. Orožje je do sedaj vedno tudi bilo uporabljeno za svoje namene. Bo tudi današnje? To je odvisno od človeka. Tudi od nas. In od tega, kako vzgajamo mlade ljudi! Vabimo vrhovnega predstojnika, naj skupaj z mladimi premišljujemo evangelijske blage, nam pravi, da je resnično lahko nekaj, kar v svetu zbuja novo upanje – miroljubni ljudje.

Tone Ciglar



# SALEZIJANSKI KARDINALI

Don Bosko prav gotovo ni ustanovil svoje družbe zato, da bi njeni člani dosegali vodstvene službe v Cerкви. Ustanovil jo je na pobudo Svetega Duha in s pomočjo Marije Pomočnice za versko ogroženo mladino. Ko so njegovi sinovi dajali vse svoje moči za ta evangeljski namen, posebno v misijskih deželah, je Apostoski sedež postavil na čelo novih porajajočih se krščanskih občestev tudi salezijance. Tako so številni od njih postali škofje, nadškofje in celo kardinali.

vađen delavec. Z nastopom Dubčka je leta 1968 smel prevzeti vodstvo škofije v Litomicah, toda v miru le za kratko obdobje. Umril je kot pravi mučenec.

Četrti kardinal, zdaj že upokojen, je Raul Silva Henriquez (1907). Kot nadškof in kardinal v čilskem Santiagu je postal znamenit po svojem neuklonljivem prizadevanju za socialne pravice najrevnejših slojev prebivalstva. Za kardinala ga je postavil Janez XXIII. leta 1962. Zdaj je preprost kaplan in duhovni vodja v salezijanski župniji najrevnejšega predmestja v Santiagu.



Giovanni Cagliero



Avgust Hlond



Stefan Trochta

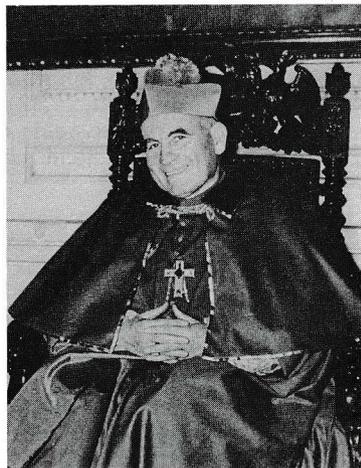
Prvi od njih je bil znameniti misijonar Giovanni Cagliero (1838–1926), ki je deloval na argentinski Ognjeni zemlji in Patagoniji. Obiskal nas je 8. septembra 1924, že 90-leten starček, za posvetitev cerkve Marije Pomočnice na Rakovniku.

Drugi salezijanski kardinal je bil poljski Avgust Hlond (1881–1948). Pij XI. mu je zaupal ureditev poljske Šlezije s sedežem v Katovicah, potem nadškof in primas Poljske v Gnjeznu–Poznanju in 1927 kardinal. Bil je pri nas v Ljubljani kot papežev legat

na euharističnem kongresu leta 1936 in na kongresu Kristusa Kralja leta 1939.

Tretji kardinal je bil češki salezijanec Stefan Trochta (1905–1974). Med zadnjo vojno so ga nacisti kot salezijanskega ravnatelja v Pragi zaprli v taborišča smrti v Dachau, Mauthausen in Pankrac. Pij XII. ga je po vojni postavil za škofa, toda oblast mu je 1949 prepovedala opravljati to službo, potem so ga 1953 obsodili na 25 let ječe. Leta 1960 je bil pomiloščen, toda škofovskih dolžnosti še vedno ni smel opravljati. Preživljal se je kot na-

Raul Silva Henriquez



In zdaj? Janez Pavel II. je na splošni avdienci 24. aprila letos razglasil imena 28 novih kardinalov, med njimi kar tri salezijance.

Prvi je kardinal Alfons M. Stickler (1910), Avstrijec, doma blizu Dunaja, nekdanji rektor salezijanske univerze od 1958 do 1966. Pavel VI. ga je leta 1971 imenoval za prefekta vatikanske apostolske knjižnice, potem 1983 Janez Pavel II. za pro-bibliotekarja svete rimske Cerkve in že naslednje leto za kardinala s službo pro-arhivarja svete rimske Cerkve. Zaslužen je kot

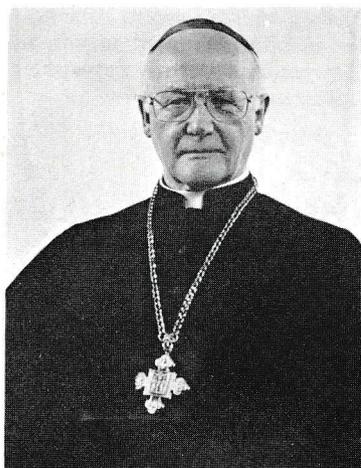
Trujillo v Venezueli, po dveh letih pa ga je poklical v Rim za tajnika papeške komisije za prenovno cerkvenega zakonika. Janez Pavel II. ga je potem za uspešno delo povzdignil v nadškofa in podpredsednika papeške komisije za razlago novega cerkvenega zakonika.

Tretji salezijanski kardinal je Miguel Obando Bravo (1926), doma blizu Managüe v Nikaragvi. V času teoloških študij v Gvatemali je imel med profesorji sedanjega nadškofa v San Salva-

dorju, Arturja Rivera Damasa. Leta 1968 je postal pomožni škof v Matagalpi, 1970 pa nadškof prestolnice Managüe v Nikaragvi. V svojem delovanju kot salezijanec in škof je bil vedno tesno povezan z najbolj ubožno mladino in ljudstvom.

Še nekaj o salezijanskih škofih. Vseh je 74. Razen redkih izjem so vsi v deželah tretjega sveta, v Latinski Ameriki, Indiji, Tajski, Etiopiji.

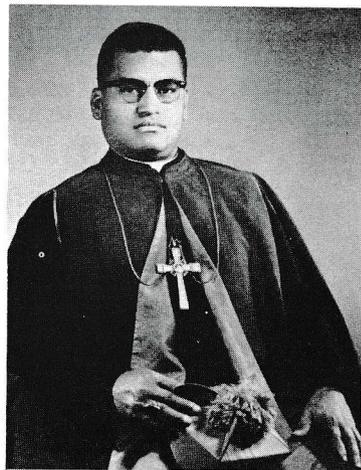
stk



Alfons M. Stickler



Rosalio Jose Castillo Lara



Miguel Olando Bravo

znanstvenik—zgodovinar cerkvene prava in za prenovitev in razširitev vatikanske knjižnice in arhiva.

Drugi kardinal je Rosalio Jose Castillo Lara, doma iz Venezuele (1922). Po končanem cerkvenem pravu na salezijanski univerzi je kmalu postal inšpektor v svoji domovini, potem pokrajinski svetovalec za del Latinske Amerike in glavni svetovalec Družbe za mladinsko pastoralo. Pavel VI. ga je leta 1973 imenoval za pomožnega škofa v škofiji

## NOV MLADINSKI DOM NA DUNAJU

V dunajskem predmestju Unter St. Veit je bil ob navzočnosti kardinala Franca Koniga blagoslovljen temeljni kamen Mladinskega doma za najbolj ogroženo mladino tega okolja. Predvidevajo, da bo dom končan že konec 1986. leta. Tedaj bo sprejel prvo skupino fantov. Ob blagoslovitvi 10. maja letos je kardinal dejal: „Mladi potrebujejo ljudi, ki bi jih podprli pri iskanju poti k resnici, da bi jih spremljali, kakor je Jezus spremljal učenca v Emavs.“

Ob novem domu bo tudi nov avstrijski inšpektoriatni sedež. Inšpektor dr. Josef Keler je poudaril: „Mladinski dom želi biti prispevek salezijancev, ki naj ne bo samo v besedah, ampak tudi v dejanju v tem Mednarodnem letu mladih.“

ANS 1985/7-8



# DELUJEM, DELUJEŠ, DELUJE...

## SODELUJEM...

„Le kaj bo iz tebe?“ je zmajeval oče z glavo nad svojim malim trmoglavcem, ki mu je nekega dne zopet zrahljal živce. „Ko bom velik, bom župnik“, mu je odbrusil. Oče je okamenel. „Kaj ti pade na pamet! Nikoli ti nisem dajal za zgled take ljudi“, je hotel bolj opogumiti sebe kot stopiti z otrokom v pogovor. „Da, župnik“, je hitel razposajenec. „Župnik ima pred seboj množico ljudi. Ko govori, se nihče ne upa niti pisniti.“ Očetu je nekoliko odleglo. Morda pa bo iz fanta res še kaj... kakšna vodilna osebnost.

Bilo je to v časih, ko smo med raznimi povorkami po glavnih cestah lahko videli tudi čisto svojstvene pogrebne sprevode. Vloga kočijaža na kozlu pogrebnega voza ni bila zanemarljiva za otroke. „Kočijaž pri pogrebi bom“, je sinko po takem pogrebu vztrajal tako dolgo, dokler njegova domišljija ni našla nov, močnejši vir. „Zakaj ravno kočijaž?“ se je togotil oče. „Zato, ker sedi najvišje in za njim gre mnogo ljudi.“

Ko pa je otrok na dvorišču zvedel, da je sedov stric kurjač v veliki tovarni, je hotel postati kurjač tudi sam. Zakaj? Zato, ker so takrat rekli, da je od kurjača odvisen ves pogon (po Herzogu iz romana Wiskottens).

„Pomembnejše je delati v edinosti, kot dobro delati v osamljenosti. Pomembnejše je skupno delati kot zgolj delati. Pomembnejša je skupnost kot dejavnost“ (G. Greshake).

Kakor je tako otroško mišljenje zabavno, tako je tudi zaskrbljujoče. Kako se bo otrok, ki je naravnano izključno na lastni jaz, vključil v družbo, ki zahteva upoštevanje vsakega posameznika? Ali: Kako bodo drugi mogli sodelovati s človekom, ki

ima sebe za edino merilo mišljenja in ustvarjanja?

Ker je človek na drugega naravnano bitje, torej odnosno bitje, mora nujno prerasti to obliko osredotočenja nase (jaz-izma). K temu lahko pripomore načrtna vzgoja k strpnosti, ki pa je pri nas tako v ozadju. Zanj so odločilna kot sicer za celotno vzgojo prva detinska in zgodnja otroška leta. Kaj pa, če otroku to ne uspe? Ali je nam to popolnoma uspelo?

Mednarodno leto mladih nas kristjane ne nagraja le z občasnimi proslavami, temveč trka na našo vest. Kristjani sicer vemo, da se moramo nenehno spreobračati. To spreobračanje pa ne pojmuje le v нравno-moralnem, temveč tudi v značajsko-osebnostnem pomenu! Vsak dan tehtajmo svoj prav, svoj značaj in lastno osebnost ob evangeliju! Prav ta nas najbolj trga od vase zaverovanega jaz-izma in uvaja v strpno soodgovornost in sodelovanje.

Na kratko si ob zgledu oglejmo, kako je mogoče preraščati napetosti med rodovi (generacijske konflikte), med mladimi in odraslimi, med navdušenci in odgovornimi tako v družini kakor v župnijskem občestvu, ter se truditi za sodelovanje.

## Kot ubrana pesem

Na slemenu pri Pavlinih otroci že odraščajo v takim vzdušju. Na valovitem obrežju, ki ga je izoblikovala Kolpa, kjer se cesta iz Preloke prevesi v Zilje in spušča proti Vinici, je njihovo domovanje, majhen zaselek. Tistega toplega junijskega sobotnega večera je pesem slavca še dolgo v noč odmevala med nami, tudi ko je že povsem zamrl njegov spev.

Življenje na tej domačiji je kakor ubrana pesem treh družin, treh rodov, ki živijo skupaj, svoje hiše pa imajo le za počitek. Tega skupnega življenja jim ne ukazuje stanovanjska ali kakršna že bodi stiska. Potreba da! Potreba po skupnem življenju, delu in veselju: upati skupaj, moliti skupaj. Ševeda pestro življenje vsakemu nudi še njegov osebni zaloga truda in kruha. Za enega je delo na domačiji, za drugega kuhinja, pa delavnica ter tovarna in šola v Vinici. Oče lahko shaja z dvema sinovoma, ki gospodarita vsak z ene strani ceste, mati lahko napeče vsak dan kruha za tri družine, a da kos za nikogar ni pretenak, še zlasti zaradi zavisti ne. In snahi? Delo v tovarni ju zaposluje, pa vendar ne tako, da ne bi izmenično ostajali doma v pomoč materi, ki ji je bolj kot vse drugo pri srcu družinsko ognjišče, da namreč nikoli ne ugasne. Šestero mladih ust je treba nahraniti večkrat na dan: Matjaža, Bojana, Jožeta, Srečota, Frana in Jožico. Tu je življenjska pesem belokranjskih slavčkov resnično doma.

Pravijo, da slavec ne neha peti, čeprav mu že grlo krvavi. Morda je v tem le nekaj ljudske modrosti.

Vsako medesebojno osrečevanje namreč pozna in sprejema žrtev kot dokaz ljubezni do drugega.

### Kot počen zvon?

Župnijsko občestvo je kot velika družina. Tako radi ponavljamo, toda resničnost moramo izpričati z dejanji. Kakor je vzgoja k strpnosti prepotrebna v družini, tako je nujna tudi v občestvu. Če kdo misli, da v strpnosti lahko vadi le župnika, je prav tako še daleč od smotra, kot če župnik nenehno omogoča isto vajo le svojim sodelavcem. Mnoga župnijska oznanila imajo naslov: Zvon, Farni zvon itd. V določenih primerih pa bi bil zelo poveden tudi Počen zvon. To bi bilo tam, kjer v občestvu ni dialoga in ne skrbi za ubrano sodelovanje.

Resnična vzgoja k strpnosti mora preiti v konkretno in pozitivno sodelovanje. Dragocena je izkušnja župnika, ki pravi: „Do nedavnega sem mislil, da morem in moram narediti vse sam. Sedaj, ko sem spoznal, da ne morem več storiti vsega sam, sem ugotovil, da sodelavci mnoge stvari lahko na-

redijo tudi bolje kot jaz.“ Gre za rast in izkazovanje medsebojnega zaupanja, za delitev dela in odgovornosti.

Strpnost nam omogoča sprejemati ljudi z različnimi darovi, pa naj so to laiki ali duhovniki; omogoča nam upoštevati sodelavce vseh vrst. Sodelavci v Cerkvi, tudi laiki, niso nikakršni mašilci lukenj, temveč nosilci določene odgovornosti, s katero gradijo skupnost – Cerkev in so torej v službi skupnosti. Sodelovanje duhovnikov z laiki ne moremo meriti z besedami, češ, da so eni zgoraj, drugi spodaj; eni več, drugi manj; eni na prvem, ostali na drugem mestu. Pravo sodelovanje merimo po povezanosti in naravnosti drug na drugega. Različnost tako postane bogastvo. Isto velja za odnose med mladimi in odraslimi ter starejšimi. Kaj bi stari le z izrednimi izkušnjami, če mladi ne bi vnašali v življenje polet in navdušenje! V tem smislu nas na nujnost nenehnega spreobračanja – pomlajevanja pogosto spodbuja vrhovni predstojnik. Don Boska pač ne zlorabimo, če ga tudi tu priključimo v spomin kot izredno posrečen zgled.

A.S.S.

DON BOSKOVE PROSTOVOLJKE

# ZA KRISTUSA V SVETU

Pred tremi leti je bila glavna odgovorna Don Boskovich prostovoljk povabljena na simpozij o svetnih ustanovah v Rimu. Ob tej priliki je katoliški novinar zaprosil za kratek intervju.

– *Kaj je don Boskova prostovoljka?*

Naj začnem s trditvijo, da je prostovoljka dekle, žena, ki se na zunaj prav nič ne razlikuje od drugih deklet. Živi svoj vsakdanjik kakor vsaka druga, z vsemi problemi našega časa. Nekaj posebnega smo samo toliko, kolikor v odgovor na božji klic uredničujemo sredi svetnih danosti svoje posvečenje, tj. svoje zaobljube čistosti, ubošva in pokorščine. To naše posvečenje je svetno in salezijansko. V tem pa je ravno bistvo našega poklica.

– *In kakšno poslanstvo ima prostovoljka?*

Njeno poslanstvo je predvsem poslanstvo laika, kristjana sredi

sveta, ki ga skušamo gledati „z očmi in srcem Kristusa“. To pomeni, da cenimo vsako pristno zemeljsko vrednoto, tako da jo dvigamo, pospešujemo in Bogu posvečujemo. To poslanstvo skušamo živeti po salezijansko, kar pomeni, da dajemo prednost tistim, katerim se posveča don Boskova ustanova v svetu.

– *Kateri so glavni problemi vaše ustanove?*

Kot že veste so don Boskove prostovoljke razpršene po treh celinah: po Evropi, Aziji in Ameriki. To povzroča nekatere težave glede medsebojne povezave.

Drug problem je v tem, da ne moremo posvečati dovolj časa

srečanjem, kajti vsaka od nas ima svoje delovne obveznosti.

Končno nas teži tudi dejstvo, da smo šele „od včeraj“, zato nismo še dovolj poznane niti v salezijanski družini, še manj pa v Cerkvi.

– *Če bi neko dekle želela postati don Boskova prostovoljka, kaj bi ji rekla?*

Predvsem naj ve, da s poklicem prostovoljke ne sme ničesar spremeniti v svojem zunanjem vsakdanjem življenju: ostane delo, ostanejo njeni osebni stiki in morebitne apostolske naloge. Samo neka podrobnost je zelo pomembna: na vse svoje vsakdanje stvarnosti naj bi gledala kot na svojo posebno nalogo, zaupano od Boga in Cerkve v zgodovinskem trenutku današnjega sveta. Obenem pa bi takemu dekletu želela poudariti izredno lepoto in aktualnost posvečenosti v svetu kot službo mladim v salezijanskem duhu. Obljubila bi ji lahko tudi veselje, ki ga čutimo zaradi pripadnosti ustanovi, da le živimo ta poklic z vso dobro voljo.

Anna Marocco



# IZJEMNO NA POMOLU BLEJSKEGA JEZERA

Ob prazniku Marije Snežne pri sestrah družbe „Hčera Marije Pomočnice“ Na Bledu – Nova misijonarka, s. Milena Zadavec. Dogodku v blejski cerkvi, 5. avgusta, na praznik Marije Snežne, so sestre „Hčere Marije Pomočnice“ rekle „slovesnost zaobljub“.

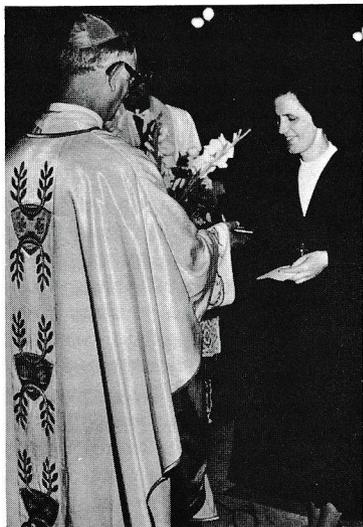
Ob daritvenem oltarju je bil venec mladih sester, ki so z ubranim petjem ustvarjale prijetno molitveno ozračje za občestveno srečanje.

Mašno daritev je vodil ljubljanski nadškof Alojzij Šuštar, ob njem pa sta bila višja predstojnika hrvatske in slovenske province jugoslovanskih salezijancev, Ambrozij Matušić in Tone Košir.

Praznik Marije Snežne je spominski dan za sestre družbe „Hčera Marije Pomočnice“. Prav na ta praznik, v letu 1872, je bila družba ustanovljena. Vsako leto na ta dan družba sprejema v svoje vrste nove sestre. Tako je bilo letos tudi na Bledu: dve dekletki sta po končanem dvetletnem noviciatu vpričo predstavnika krajevnice Cerkev, nadškofa Šuštarja, in pred delegato družbe, Marijo Avzilijo Simončič, naredili svoje prve zaobljube. Za vse, ki so se tega posvetilnega srečanja udeležili, je bilo to doživetje nečesa lepega, morda nerazumljivega za mnoge, ki v teh sončnih poletnih dnevih na Blejskem jezeru ustvarjajo vrvež zlatega turizma.

Družba omenjenih sester praznuje letos tudi 100-letnico tistega dogodka, ko je don Bosko, soustanovitelj njihove družbe, bil zadnjič v Nizzi Monferrato v Italiji, med takratnimi sestrami ter jih spodbudil k delu in posvečenemu življenju. Prav isti dan kot na Bledu, sta dve slovenski sestri v Nizzi skupaj z dvanajstimi iz drugih dežel naredili večne zaobljube.

Nadškof Šuštar je v svojem mašnem nagovoru zaželel predvsem Zdenki in Ivanki, da bi „v moči božje milosti vztrajale“ v pogumni odločitvi „živeti na način, ki ga sodobni ljudje nikakor ne morejo razumeti, ker jih vse drugo bolj zanima“. V moči žive vere jih je mogoče razumeti, v razumevanju blagov, zapisanih v svetem pismu, je mogoče osmisлити življenje ter okusiti mir in srečo.



S. Milena Zadavec izroča šopek nadškofu Alojziju Šuštarju

Kar se je dogajalo v ponedeljkovem dopoldnevu v blejski cerkvi ni bilo zgolj spominjanje in spodbujanje, bilo je zgovorno pričevanje vere ljudi iz različnih krajev Slovenije z rojaki ene izmed zaobljubljenk, Zdenke Matoić, iz župnije Moravče pri Zagrebu. Z dvema avtobusoma in več osebnimi avtomobili družno z župnikom so prišli, da bi počastili dan slovesne osebne podaritve svoje rojakinje. Zdenkine



Nadškof dr. Alojzij Šuštar v krogu mladih na Bledu po zaobljubah dveh novink

vrstnice iz Moravč so prišle v narodnih nošah; v slovesnem sprevodu v cerkev so nesle podobo marijabintriške božje Matere.

Bilo je v pričevanje in ponos družbe, kar je že pred darovanjskim delom maše izpovedala s. Milena Zadravec, ki odhaja v misijonsko hišo v izraelski Cremsan: „Kličeš me, Gospod, v pričevanje evangelija v tvoji rojstni deželi, ki je v Tebi videla zmago neizmerne ljubezni in višek zvestobe Očetovemu načrtu za odrešenje vsega človeštva. Sprejmi križ, ki ga prinašam na tvoj oltar, naj bo spodbuda k ljubezni, upanju in zvestobi vsem, ki vsak dan oznanjajo Tvojo blagovest. Pomagaj nam, da bo naša beseda odsev Tvoje, naj naše življenje vsak dan odseva Tvoje...“

S. Milena je doma iz Odranec. Teološko pedagoški študij in misiologijo je končala v Rimu in Turinu. Šest let je poučevala verouk na več osnovnih šolah rimske četrti Monte Sacro. Konec aprila letos ji je papež Janez Pavel II. in 20 drugim sestram izročil misijonski križ, potem ko so bile navzoče pri njegovi zasebni maši. Konec avgusta odhaja v misijon.

„Kam rineš v tisti ‚slavolok krize‘, v tisto krvavo deželo ‚rodovitnega polmeseca‘...?“ se je spočel najin pogovor.

„Z zelenjem je zemlja pokrita, toda s krvjo prepojena. Pod njeno površino se prepletajo žile, ki nosijo črno zlato. Kalno bruhanje na mnogih krajih to zlato na površje; nanj prežijo na vseh koncih in krajih ‚janičarji supersil‘ in planejo nanj. Povsod si utrjujejo svoje strateške pozicije...“

Zapleten je ta svet, utrujen od divjanja državljanskih vojn, Sredozemlje in Perzijski zaliv ne poznata miru in sožitja.

„Kaj pa je še tebe treba tam?“

„Za mozaik molitve in pričevanja. Tam so že moje sestre: v Izraelu, Egiptu, Jordaniji, Siriji in Libanonu. V zibelki antične kulture. Med ljudmi dežel, kjer so navzkrižni ognji sovraštva, med ljudmi, ki nadaljujejo zgodovino starih Sumercev, Akadcev, Asircev, Babiloncev, Perzijcev, Kananejcev, Feničanov in Egipčanov...“

„V deželah, v katerih za nesmiselnost vojn, za nesoglasja med ljudmi govorijo tudi verske, jezikovne, narodnostne in kulturne različnosti. V njihova medsebojna trenja pa se uspešno vpletajo koristolovske tipalke supersil.“

Čuden je ta svet. Že ob rojstvu Cerkve so bila navzkrižja.

„Poznam vse to in nič me ne zadržuje, da bi ne šla tja, kamor me Cerkev pošilja — ne po veliki dolžnosti, temveč za drobna vsakdanja pričevanja. Ena izmed tistih želim biti, ki morejo v tistem okolju vsaj droben kamenček prispevati v mozaik edinosti.“



*Križ in kapelica bistriške Matere božje na čelu procesije mladih iz župnije Moravče pri Zagrebu pred cerkvijo na Bledu*

Še danes so tam številne verske skupnosti: nestorijanci, Kopti, Armenci, Sirijci, grški pravoslavci, protestanti z mnogimi sektami... in veliki islam. Od 165 milijonov ljudi je le deset odstotkov, ki niso muslimanske vere. Poleg tega je nova izraelska država grajena na temeljih starozaveznega ljudstva. Toda Izrael je tudi dežela mladih, saj je 60 odstotkov ljudi pod dvajset let starosti.“

To je arabski svet — drugačen jezik, kultura, miselnost.

„Arabski jezik že dalj časa spoznavam. Treba ga bo povsem obvladati, da bi se mogla sporazumevati predvsem z mladino. Tudi koran sem že dodobra spoznala... in še naprej bo koran moje branje. Delo misijonarja v tem svetu ne more in ne sme biti v duhu polemčnosti in fanatizma preživelih časov, temveč v znamenju strpnosti do vseh, ki drugače mislijo, toda verujejo v enega Boga. Človek je naš cilj, njemu veljajo vsa prizadevanja Cerkve. Tudi sestre misijonarke lahko kaj naredimo v tistih nemogočih okoliščinah — za napredek žene, ki je v muslimanskem svetu strahotno zapostavljena tudi v našem času. Lahko kaj naredimo za vzgojo mladine v šolah, v vrtcih, v družinah. Živeti želimo verske vrednote v medsebojni strpnosti izmenjavati. V to smer gre vse naše delo. Da bi učlovečile evangeljsko oznanilo v osebni življenju — to je naš cilj. Tudi naša beseda želi biti odsev Tiste, ki je na čudovit način bila razodeta v kraju, kamor odhajam.“

Bog s teboj, sestra Milena! Milka smo ti rekli — ali „zobek“. Naj te spremlja blagoslov Cerkve in blagoslov vseh tistih slovenskih mater, ki so rodile že mnogo otrok, plemenitih in dobrih za širni svet. Naj te spremlja božja milost, ta korenina dobre in neuničljive rasti!

jj



# SLOVO OD PAPUE

K nam na Rakovnik se je prismejal ves čil in živahen 66-letni Jožko Kramar, misijonar na Papui.

Končal je spet eno svojih misijonarskih obdobij.

Število let vseh se je nabralo na 50. Segajo nazaj do njegovih prvih zaobljub 4. avgusta 1935, ko je postal don Boskov duhovni sin in obenem misijonar: 11. oktobra istega leta je bil že na severu Indije v Šillongu, svoji prvi misijonski postojanki.

Potem so se postajale vrstile: Krišnagar v Indiji, potem Burma, Filipini, zdaj Papua, jeseni pa ga čaka že nova postojanka na otoku severno od Papue.

Povsod je bil pionir: ustanovitelj obrtnih šol.

Toda povsod je od predstojnikov izprosil dovoljenje, da poučuje tudi verouk.

Sam je dejal: Smisel svojega misijonskega dela vidim v evangeliziranju mladih.

Papua je del velikanskega otoka Nove Gvineje tik nad Avstralijo. Zahodni del spada pod Indonezijo, vzhodni, Papua, pa je samostojna država. Evropska civilizacija se je zakoreninila samo ob obali in še to ne povsod. Salezijancem so odmerili del džungle na severo-vzhodnem delu otoka. Tam živijo ljudje temne polti iz kamene dobe.

Jožko Kramar pripoveduje ob diapozitivih.

Pred petimi leti smo se trije salezijanci izkrkali iz čolna na obali, za katero je temnela džungla. Vsenaokrog ni bilo žive duše. Pred nami je zelenel zapuščen gaj dateljevih palm, sredi njega pa razpadajoča velika kočica. Neki Avstralec je začel s to plantažo, a jo je zapustil, ker ni bilo prometnih poti za odvažanje sadežev na trg.

Globlje v džungli na jasi smo našli vas s kolibami na kolih. Ljudje so na sprejeli radovedno in s pričakovanjem. Nov svet je prodril do njih. Mladi so ga sprejeli odprto, stari z nezaupanjem, vendar ne sovražno. Drug druge-



*Po petdesetih letih salezijanskega in misijonskega dela Jožko Kramar obnavlja redovne zaobljube*

ga smo odkrivali in spoznavali. Ugotovili smo, kako jih njihov duhovni svet drži v nenehnem strahu za življenje in jim onemogoča sproščene človeške odnose. Utelesena groza je zanje vaški čarovnik. On je gospodar nad duhovi rajnih, če se polasti njihovih trupel. Zato svoje umrle pokopavajo pod kolibami in jih stražijo, dokler ne sprhnijo. Vseh

nesreč, bolezni in smrti imajo za krive čarovnike, ki s čaranjem, zarotovanjem, bajanjem ugonablajo svoje nasprotnike. Čarovno moč in vedo o čaranju predaja čarovnik svojem sinu in tako prehaja iz roda v rod. Tudi medsebojni spori, maščevanja in ubijanje drug drugega so posledica težkega boja za obstanek v življenju.

Živijo od lova in sadežev, ki jih obilno daje narava. Zelo skrbijo ženske, da je jasa počiščena in se tako kače ne upajo bližna.

Lotili smo se dela. Po letu dni se je naše delo že tako razmahnilo, da je zadobilo trajnejše obrise tako v gmotnem kakor v duhovnem pogledu. Do zdaj smo s pomočjo naših mladih na misijonu in delno s pomočjo prostovoljcev iz Avstralije zgradili stavbe za šolo, stanovanje in delavnice za 300 fantov ter stanovanje za deset misijonarjev.

Zgradili smo tudi 'hišo duha', kakor domorodci imenujejo cerkev. Pravkar sem končal v neki drugi vasi 'hišo Duha', posvečeno Mariji Pomočnici. Zanjso prispevali Slovenci z vseh koncev sveta, tudi iz domovine. Doslej nam božja pomoč in po njej dobrih ljudi ni manjkalo. Bog se poslužuje revnih in skromnih za svoja velika dela.

Razveseljivo je, kako se fantje lepo uvajajo v praktično krščanstvo. Število mladih kristjanov stalno raste. V marsičem je njihovo krščanstvo še nepopolno – ali je mar naše popolno – vendar napredek je občuten. Še vedno je v njih strah pred skrivnostnimi močmi, ki jih vzbuja čarovnik, še vedno je v njih sla po maščevanju. Vendar so pridni in učljivi. Pridno se udeležujejo pri gradnji, obdelovanju zemlje, goji-jo živinorejo in si prizadevajo uravnati svoje življenje po krščanskih načelih. Zelo radi se udeležujejo verouka, ki sem ga imel vsak dan zjutraj. Veliko jih je tudi vsako jutro pri sveti ma-



Misijonar Joško Kramar med svojimi v Papui

ši, čeprav niso krščeni. Vsak večer smo skupno molili rožni venec.

Navaditi ljudi delati je prva stopnica k višji stopnji življenja in blagostanja. Druga pa je boj proti boleznim. Smrt kosi med njimi, zlasti med otroki z veliko koso. Ko zbolijo, nočejo v bolnišnico, ker je v popolnoma tujem, oddaljenem kraju. Raje umirajo v svojih kolibah, da so le doma. Na pomoč nam je prišla zdravnica z možem in dvema otrokoma. Pustili so svojo lepo gorato Švico in se naselili med te ljudi v džunglo. Prevzela je skrb za zdravje teh revežev. Najhujši bič je malarija, ki razsaja zlasti ob našem zalivu Kerema. Okusili smo jo več ali manj hudo že vsi salezijanci. Tudi jetika ne prizanaša. Ponavadi je zdravniška pomoč že prepozna. Bolezen in smrt pripisujejo čarovnijam. Še posebno visoka je umrljivost otrok, predvsem zaradi nesnage in pomanjkanja prave hrane. Ko otrok zboli, ga pustijo umreti. V znak žalosti si mati obrije glavo...

Naj omenim kar nekam 'židovsko' naravo teh preprostih ljudi. K meni je stopil možak in dejal: Potrebuješ les za tvoje

stavbe. Prodam ti drevesa. Plačal sem jih in jih s svojimi fanti obdelal in tramove in deske. Možak se je vrnil in dejal: Plačal si mi drevesa, nisi mi pa plačal tramov in desk. Plačal sem mu tudi tramove in deske. Iz njih sem napravil omaro, mizo in stole. Spet se je vrnil in dejal: Plačal si mi obdelan les, toda v omari, mizi in klopeh je ta les vse drugače vreden. Moral sem mu plačati tudi 'predelan' les... Zaman bi se z njim pogajal.

Naše delo med temi ljudmi je bilo po vaseh ustanavljati šole, da bi se naučili bolj zdravega na-

čina življenja, obenem pa jim odkrivati resnice o duhovnem svetu, kakor uči Jezusov evangelij, da bi se osvobodili sužnosti greha in hudega duha. V ta namen imamo v načrtu postaviti poleg šole v vsaki vasi tudi 'hišo Duha'. Naši fantje znajo že lepo obdelovati les in pravilno napraviti mize, omare, stole, klopi, vse kar je potrebno za šolo, cerkev in dom.

Misijonar Majcen me je vprašal, če kaj mislimo na poklice. Odgovoril sem mu, da je to ljudstvo še nedozorelo za duhovne poklice. Preden se bo med njimi utrdilo krščanstvo, bo minilo še nekaj rodov.

Zdaj sem zapustil ta misijon. Vse kar je potrebno za kulturni in verski dvig teh ljudi je urejeno. Vlada tudi že gradi cesto za povezavo z drugimi že civiliziranimi kraji. Predstojniki me pošiljajo na drug otok, kjer pa je krščanstvo že utrjeno in zato tudi možnost za duhovne poklice. To bo zame spet nov svet, novo delo, nova doživetja, z Božjo pomočjo v njegovo slavo in za blago ljudi.

Nazadnje je dejal: „Misijonarji nismo heroji. Bratje smo, ki smo prišli pomagat bratom, kakor nam naroča Kristus in Cerkev.“

Pripravil stk

## DON BOSKOVI SPOMINI V ANGLEŠČINI

Malokatera družba se more pohvaliti, da ima o svojem ustanovitelju tako obširne spomine, kakor jih ima salezijanska družba. Pisali so jih don Boskovi učenci, ki jih je prevzela njegova oseba in delo: Lemoyne, Amadei in Ceria. Tako je nastalo 18 debelih knjig, ki nosijo naslov *Memorie biografiche di san Giovanni Bosco*.

Ogromnega dela prireditve teh Spominov za salezijanski angleško govoreči svet se je lotil pred 20 leti ameriški salezijanec Diego Borgatello. Pravkar je končal 14. knjigo, ostane mu še 5 knjig. Rad bi jih končal za 100-letnico don Boskove smrti leta 1988.

ANS 1985/7-8



# MARIJA POMOČNICA SREDI ŽIVLJENJA

Sveti apostol Pavel je zapisal v pismu Korinčanom: „Lahko jeste ali pijete ali kaj drugega delate, vse delajte v božjo slavo“ (1 Kor 10,31). Enako lahko zatrdimo za pobožnost do božje Matere Marije: prevevati mora vse naše življenje. Danes bi vam rad kaj na živem primeru pokazal, kako to razume eden od don Boskovih sinov sredi svojega dela za duše na župniji.

Že od majhnega se je naučil opravljati devetdnevnic v čast Mariji Pomočnici, kakor jo je priporočal don Bosko. Nekoč se je kar skozi nekaj let „boril z Bogom za rešitev izgubljene duše, ko je več let zaporedoma nizal devetdnevnic za svojega bližnjega sorodnika. Njegova družina je zašla v finančne težave ob zidavi nove hiše. Žena je morala na delo v tujino, da bi laže odplačala dolg. Sam pa naj bi s svojo obrtjo pridelal, da bo družina čim prej zaživela v novem toplem domu. Pa je prišla vmes slaba družba, pijača, in težko zaslužen denar njegove žene je romal po grlu njegovih pivskih bratcev namesto za poravnavo dolgov. Mož se je odtujil družini, tudi sam je odšel v drugo tujo deželo in popolnoma pozabil na ženo in otroke. Med tem časom je sorodnik—salezijanec „jurišal“ na nebesa z Marijo Pomočnico. Kot bogoslovec je v cerkvi Marije Pomočnice na Rakovniku dan za dnev klečal pred tabernakljem in prosil Jezusa po Mariji zanj. Toda mož je ostal trden in neomajen. Niti na njegovo novo mašo ni prišel. Po dolgih petih letih pa kar naenkrat dobi žena pismo: pridi domov! Tudi jaz pridem! Odpusti mi. Začnimo znova!

S kakšnim veseljem se je zahvaljeval salezijancu sorodniku, ki je zanj toliko let premolil, da mu je izprosil spreobrnitev. “Vztrajna molitev oblake predira!”

Kot duhovnik tudi sam drugim priporoča, naj opravljajo devetdnevnic v čast Mariji Pomočnici. Ljudje so dosegli velike, izredne milosti. Neka družina v župniji tega salezijanskega duhovnika je imela otroka, ki še v tretjem letu starosti ni spregovoril jasne besede, samo neke nerazumljive glasove je dajal od sebe. Družina je začela opravljati devetdnevnic k Mariji Pomočnici in istočasno župnik z njimi. Zadnji dan devetdnevnic je otrok spregovoril prve jasno oblikovane besede. Kakšen kamen se je staršem odvalil od srca! Marija, sama skrbna mati, ve, kaj je bolečina staršev ob otrokovi neobglenosti in rada pomaga.

Dekle pri tridesetih letih je imela polipe v grlu, zaradi katerih je imela velike težave in bolečine pri govorjenju. Nobeno zdravilo ji ni nič pomagalo. Edini izhod bi bila operacija. Toda dekle je imela sladkorno bolezen. Ob tej bolezni pa je vsak operacijski poseg tvegan, ker se rane le nerade celijo ali pa sploh ne. Zdravniki niso hoteli vzeti nase odgovornosti, da bi jo operirali. Dekle je bila vsa obupana. Tedaj je začela skupaj z župnikom opravljati devetdnevnic k Mariji Pomočnici. Podpisala je izjavo, da se da operirati na lastno odgovornost. Bila je operirana. Rana se je lepo celila in je kmalu spet normalno govorila.

Se drug primer mi je zaupal. Ko so zidali cerkev v čast Marije Pomočnice, so vsi župljani radi prihajali pomagat s prostovoljnim delom. Nekoč je z odra, z višine kakih deset metrov, padlo vedro polne malte. Padlo je na glavo ženi, ki je pomagala pri zidavi. Vsi so se ob tem zgrozili. Hitro so poklicali zdravnika za prvo pomoč in da bi jo prepeljali v bolnišnico. Na začudenje vseh je zdravnik ugotovil le manjšo, nenevarno rano in nikakega pretresa možganov. Rana se je hitro zacelila in žena je še naprej prihajala delat v cerkev. Bila je srečna, da lahko pomaga pri zidavi Marijinega doma, kamor bodo mnogi hodili po pomoč in tolažbo.

Danes se v tej cerkvi časti Jezus prav po zaupanju v njegovo Mater in našo Pomočnico. Prihajajo prosit, prihajajo pa se tudi zahvaljevat za prejete milosti. Prepričani so, da je don Bosko imel prav, ko je rekel: Častite Marijo Pomočnico, širite pobožnost njej v čast, in videli boste, kaj so čudeži!

Župnik svojim župljanom podeli blagoslov Marije Pomočnice, kakor ga je delil sv. Janez Bosko, vsako jutro, ko vstane in zvečer, preden gre spat. In župnija duhovno cvete. Iz nje prihajajo poklici in zberejo veliko darov, da jim pomagajo do duhovniškega in misijanskega poklica.



# FRAN MILČINSKI

Prva leta salezijanskega življenja na Rakovniku so bila obdobje včasih težkega vzivljanja v novo okolje in povsem drugačne razmere, kot so jih bili vajeni do tedaj. Don Boskovi učenci so se srečali z mnogimi ovirami. Velikokrat se namreč njihove želje in pričakovanja ter zahteve krajevnih oblasti niso povsem ujemale. Fran Milčinski jim je pomagal, da so bila prilagajanja manj boleča, hkrati jim je v slovenskem prostoru pomagal pridobiti ugledno mesto v vzgojnih prizadevanjih.

## Fran Milčinski – pisatelj in sodnik

Bogata osebnost Frana Milčinskega gotovo ni predstavljen celovito, če ga poznamo samo kot pisatelja. Njegovo ime je povezano še z mnogimi drugimi področji takratnega javnega življenja.

Rodil se je leta 1867 v Ložu na Notranjskem. Z družino se je kmalu preselil v Ljubljano in nato na dunajski univerzi študiral pravo. Kot sodnik je služboval po raznih krajih, najdalj časa v Ljubljani. Tu je bil sodni tajnik, deželni sodni svetnik, sodeloval je v pravniškem društvu, urejal društveno glasilo in pisal kratke pripovedi s pravno vsebino.

Sodeloval je v gledališču, kjer je bil voditelj drame in je priredil Jurčičevega Tugomera. Za ljubljanske odre je napisal več izvernih gledaliških del.

Proste ure, ki mu jih je puščalo poklicno delo, je posvetil pisateljevanju. Vendar je že kot dijak uspel s humorističnimi zapisi. Njegovo pisateljsko ustvarjanje je pozneje seglo še na mnoga druga področja. "Snov je zajemal iz spominov na mlade dni, iz svojega dela pri sodišču in iz družinskega in družabnega življenja; z vesele strani je opisal vso svojo družino" (SBL II, 125). Mnoga dela, najbolj znana so Ptički brez gnezda, Muhoborci, Gospod Fridolin Zolna in njegova družina,

Igračke je objavil pod imenom Fridolin Zolna.

Umril je leta 1932. Pred tem je s svojo besedo obogatil še takrat novo obliko sredstev družbenega obveščanja. Za ljubljansko radijsko postajo je prebiral lastne stvaritve in dela drugih avtorjev.

Sodniško delo ga je posebej povežalo z mladinskimi problemi. Pri ljubljanskem okrajnem sodišču je uredil in vodil oddelek za mladinsko skrbstvo. Zato je sodeloval na strokovnih posvetih, pripravljal je predavanja za šolnike in starše ter tudi s pisano besedo seznanjal slovensko javnost s stanjem takratne mladine. Za delo v prid zanemarjenih šolarjev je pridobival društva in uradne predstavnike.

## ➤ Salezijanski sodelavec

V teh prizadevanjih se je srečal s salezijanci, ki so prav v prvem desetletju tega stoletja postavljali temelje svojemu delu na slovenskih tleh.

Strokovno znanje mu je pomagalo, da je spoznal značilnosti don Boskovega vzgojnega dela. Med prvimi je uvidel, da bi vzgojna ustanova na Rakovniku lahko pomagala pri reševanju mladih z motnjami v razvoju. Kjerkoli je bilo potrebno, je bil salezijancem pomoč in opora.



Vrsto člankov v uradnem listu Laibacher Zeitung je posvetil obravnavanju problemov v zvezi z vzgojo ogrožene mladine. Pogostokrat je omenjal zavod na Rakovniku in don Boskov vzgojni način, ki so ga uporabljali salezijanci. Za oba je našel pohvalne besede. Cenil je delo v zavodu. Zato bi ga bilo po njegovem mnenju potrebno razširiti in izpopolniti. Ostre besede je izrekel na račun mestnega in deželnega vodstva, ki je puščalo tako koristno in potrebno ustanovo brez podpore.

Njegov odločen in pogumen nastop, ki je bil utemeljen z dejstvi in trezen v presojanju, je počasi spreminjal do takrat nenaklonjen odnos vlade in javnosti do salezijancev. Istočasno je povedal, da je mladih, ki potrebujejo posebno vzgojo, vedno več in da bo zanje potrebno kaj storiti.

Iz osebnega interesa in po dolžnosti službe, ki jo je opravljal, se je vključeval v različne korake, ki so bili storjeni za reševanje mladinske problematike.

Marca 1907 se je na Dunaju odvijal kongres za varstvo vzgoje potrebne mladine. Z Rakovnika sta se ga udeležila ravnatelj Alojzij Kovačič in duhovni voditelj Artur Weber. Iz vseh kronovin avstrijske države so poslali poročila o tem, kako skrbijo za varstvo in vzgojo otrok. Za Kranjsko je Fran Milčinski napisal

trideset strani dolgo poročilo. V njem je poleg drugih predlogov predstavil tudi salezijanski preventivni sistem. Ostali predlogi so se nanašali na možnosti organiziranja dela za revno in zapuščeno mladino. Udeleženci so poročilo sprejeli z zanimanjem in naklonjenostjo.

Priznanje za njegovo delo mu je dal vrhovni predstojnik salezijancev, prvi don Boskov nasled-

Božič je najlepši praznik, kar jih ima sveta cerkev, posebno kadar se v hiši goje otroci.

Kajti se odlikuje ta praznik po dolgih počitnicah. Počitnice so največjega podmena za dobre šolske uspehe učeče se mladine. V počitnicah nikdar noben učenec ne dobi cveka. Če bi bile vse leto počitnice, ne bi bilo cvetov in bi bil učni uspeh jako krasen. Cveki kvarijo krasoto učnega uspeha. Kdor dobi več cvetov, frči. Atek pravi, da je frčanje na podlagi cvetov najmodernejši letalni sistem. Mogoče, da je moderen. Toda priporočljiv ni, ker vsak pade, kdor frči na tej podlagi. (Božični prazniki, domača naloga)

nik in danes blaženi Mihael Rua, ko je februarja 1908 obiskal Rakovnik. Želel se je srečati z Milčinskimi in spoznati njegove nazore o varstvu mladine. Zahvalil se mu je za podporo, ki jo je nudil salezijancem, ter zaželel uspeh še naprej.

15. aprila 1908 je na ustanovnem zboru Društva za otroško varstvo in mladinsko skrb v sodnem okraju Ljubljana dejal: „Imamo dobro urejen zavod za zanemarjene dečke. Zavod stoji, poskrbeti mu je treba le zanemarnjenih dečkov. Ne zadostuje namreč, da zavod stoji. Potreb-

no je tudi, da se poišče deček in človek, ki posreduje za sprejem in pokrijete stroškov.“

Vsaka prilžnost mu je prišla prav, da je pokazal, kako z zanimanjem spremlja dogajanje v starem rakovniškem gradu in v novi stavbi pred gradom. Skupaj z vzgojitelji in učitelji se je veselil vzgojnih uspehov. Čestitka, ki jo je poslal ob desetletnici zavoda, novembra 1911, je izrazila prav ta odnos. Čutil je, da lahko čestitke izrazi z vso pravico, saj je kot voditelj sodnega oddelka za mladinsko skrb in tajnik Društva za otroško varstvo dobro poznal, kaj je zavod že storil in kako uspešno je opravljal naloge, ki so mu bile zaupane. Slovesne besede je zaključil: „Ne morem se

vam dovolj zahvaliti za veliko ustrežljivost, s katero ste sprejemali naše pogosto težavne varovance, za izredno potrpežljivost, s katero ste jim budili in krepili duha in dušo, za vse prepotrebno očetovsko skrb in ljubezen, s katero ste jim še tudi po odhodu iz zavoda gladili pot in jim bili v oporo. Prosim vas, da nam v isti meri tudi še naprej ohranite svojo naklonjenost.“

Leta pred prvo svetovno vojno so za salezijance na Rakovniku, na Radni (zavod je bil ustanovljen 1907.) in v Veržeju (začetek leta 1912) bila čas preizkušenj in odkrivanja lastnega poslanstva. Ugled in beseda Frana Milčinskega sta jim bila močna opora.

B.K.



NAŠI RAJNI

## IVANA DERMOTA

Mama dr. Valterja Dermota je umrla pri 93. letih v Domu počitka v Mengšu 14. maja 1985.

Zaradi prikupnega vedenja so jo v njeni mladosti vsi imeli radi in jo tudi razvajali. Vse je teklo po njeni volji. Iz Zeleznikov v Selški dolini na Gorenjskem je prišel Miha Dermota in kupil Zilavčevo usnjarno, obenem pa oženil Ivano, staro komaj 18 let, kar je bilo nenavadno na začetku tega stoletja, zlasti pri Sv. Jurju ob Ščavnici. Pričela se je prva preizkušnja.

Morala je voditi gospodinjstvo, pomagati možu v usnjarni in upravljalni kmetiji. Potem so prišli še otroci Miro, Valter in Jožko. Ko ji je bilo najhujše je šla za kak teden k staršem v Gornjo Radgono, kamor so se preselili, in si pri njih nabirala moči za življenje v družini. Mož Miha je bil delaven, varčen, zadržan, za čutečo mlado Ivano morda prehladen.

Zakon je reševala globoka vera tako očeta kakor matere. Njo je še posebej duhovno podpiral njen spovednik. Ni ji prikrival tudi njenih napak.

Potem so si sledili še drugi udarci „usode“. Sedemletnega Jožka je zgrabil stroj in usnjarni in mu strl prsni koš. Prvorojenca Mirka je med vojašči-

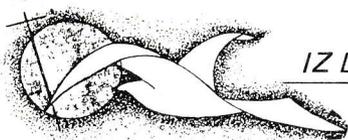
no brnil konj v trebuh tako nesrečno, da je kmalu nato umrl. Domačijo z usnjarno bi moral prevzeti Valter, ki pa si je že izbral svojo življenjsko pot: bil je že salezijanec in se je pripravil na duhovništvo. Oče in mati sta ostala sama in vodila lepo utečeno in bogato premoženje.

Po letu 1945 je nova oblast nacionalizirala imetje Dermotovih, ostala jim je samo hiša. Prodala sta jo in se preselila v Gornjo Radgono. Gmotna stiska je bila huda preizkušnja zanju, sicer navajena na trdo življenje, toda v blagostanju. Leta 1965 je nenadoma umrl oče. Mati je ostala sama, živela je od prodajanja reči, ki so še ostale in od majhne najemnine za stanovanje. Navajena na lepše življenje, ji je bila revščina huda preizkušnja, zlasti še osamelost njej, ki je bila vesela in družabne narave. Glavna opora ji je bila vera v božjo previdnost.

Leta 1972 ni bila več sposobna samostojnega življenja. Najprej je našla zatočišče pri salezijancih v Veržeju, potem na Trsteniku in končno v Domu počitka v Mengšu, kjer so usmiljenke in druge sestre lepo skrbele zanjo.

Zivljenje Dermotove mame je bilo križev pot. Prehodila ga je z vero v križanega in vstalega Kristusa. To vero so ji krepili zakramenti in molitev rožnega venca.

stk



# PRIŠTINA – PEŠTER

**Salezijanca, don Zef Gashi in g. Franc Jamnik, sta letos imela zelo veliko dela, ki je dobilo svojo krono v mesecu juniju.**

**Najprej sta pripravila birmo v župniji Priština, potem pa slovesnost birme in posvetitev cerkve sv. Sebastijana v podružnici Pešter ob 50-letnici obstoja cerkve.**

**Tokrat nekaj več o Pešterju.**

Pešter, to je reven kraj, 25 km oddaljen od Prištine v smeri Gnjlane. Danes živi v tej in okoliških vaseh nekaj manj kot 300 katoličanov. Ljudje živijo zelo skromno. Zemlja, od katere živijo, je zaradi hribovitosti in suše, bolj skopa. Družine so številne, možnosti za zaposlitev pa je zelo malo. Zgodovinski viri tega naselja segajo nazaj svojih 300 let. Kakor pripovedujejo, so se pred približno 300 leti v ta hribovski del umaknili trije bratjekatoličani, ker jim je grozila nevarnost pred Turki, da bi ohranili življenje in vero. Po njih se skoraj vse družine v vasi pišejo Gashi, kakor tudi sedanji župnik—salezijanec, ki je tu rojen.

Verske usluge so jim nudili duhovniki iz Janjeva, ker je tam njihova matična župnija, ki je oddaljena 2 uri peš hoje. Ker pa zaradi oddaljenosti niso mogli ob nedeljah k maši vsi, zlasti otroci, so si vaščani želeli imeti svojo cerkev. Ta želja se jim je začela uresničevati pred 50 leti, ko so 1935. zgradili skromno cerkev. Bila je dograjena in blagoslovljena 1945., ko je Pešter duhovno oskrboval iz Janjeva salezijanec Franc Kuhar.

Ko je 1971. v Prištini prevzel župnijo salezijanec Zef Gashi, rojen v Pešterju, je to župnijo sprejel v soupravo. Ves čas si je močno prizadeval, da bi cerkev lepšal in zgradil primerno stanovanje za duhovnika. Tako je 1973 zgradil skromno župnišče s pro-

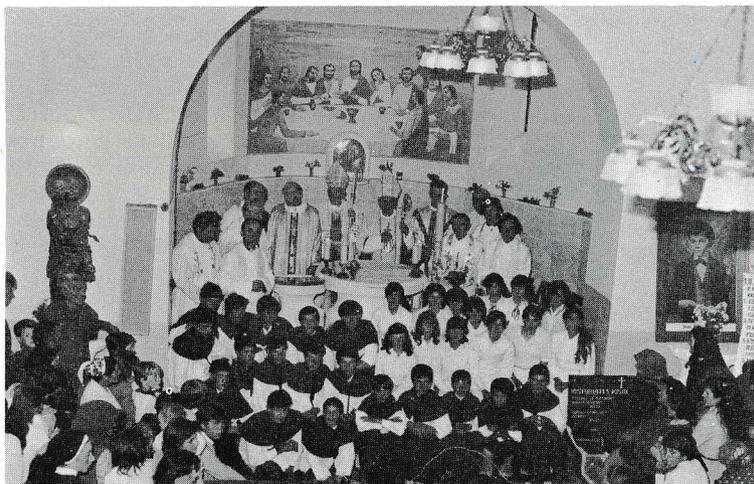
stori za verouk, cerkev pa je dobila nova okna in klopi. Ob pogledu na 'zvonik' — dva hrasta, na katerima visi zvon — so si vsi želeli, da bi cerkev dobila pravi zvonik. Začeli so zbirati sredstva in tudi drugod prosili za pomoč. Zdaj zvonik stoji in v njem že pojejo trije zvonovi. V cerkvi so dogradili kor in zakristijo. Prezbiterij je dobil novo podobo. Postavljen je nov daritveni oltar z ambonom in tabernakelj. Ozadje prezbiterija je olepšano z lepo sliko zadnje večerje, ki jo je naslikal salezijanski sobrat pomočnik Ciril Jerič. Ob župnišču so pozidani dodatni prostori za redovnice z majhno ambulanto. Ti prostori naj bi služili tudi za duhovne vaje mladih.

Na proslavo 50-letnice so se pripravili tudi z misijonom, ki je

bil od 16. do 22. junija. Za začetek misijona je prišel pomožni škof, msgr. Nikola Prela in blagoslovil nove zvonove, ki so slovesno vabili k misijonu. Odziv je bil lep. Proslava 50-letnice cerkve s posvetitvijo cerkve in oltarja je bila 23. junija 1985. Za to slovesnost se je zbralo veliko ljudi od blizu in daleč. Navzoča sta bila oba škofa. Ordinarij Joakim Herbut, je posvetil cerkev in daritveni oltar, njegov pomočnik, msgr. Nikola Prela, pa je podelil zakrament sv. birme 35-tim birmancem. Navzoč je bil tudi salezijanski inšpektor, Anton Košir, ki je s svojo navzočnostjo želel dati priznanje sobratoma Zefu in Francu za njuno požrtvovalno delo. Slovesnosti se je udeležilo lepo število drugih duhovnikov in redovnic.

Za vse navzoče je ta slovesnost bila lepo doživetje in močna izpoved vere. Molimo za te ljudi, da bi ohranili zvestobo veri, ki so jo s toliko ljubeznijo in žrtvami ohranjali skozi stoletja. Po možnosti jim pomagajmo, da bi se izkopal iz materialne bede. Prosimo pa tudi Gospodarja žetve, da bi iz njihovih vrst še prihajali novi duhovniški in redovniški poklici.

it



*Posvetitev cerkve, daritvenega oltarja in praznik sv. birme*



# BLAGOR VAM MLADI

*Blagor meni, ker živim in me Jezus ljubi.*

*Blagor meni, ker verujem in lahko to vero utrjujem na duhovnih vajah.*

*Blagor meni, ker imam dobre in verne starše, ki me usmerjajo na pravo pot.*

*Blagor meni, ker sta Jezus in Marija moja prijatelja.*

*Blagor meni, ker sem spoznal, da Jezus blagruje tudi mene, zaradi težav, ki jih imam zato, ker želim biti kristjan, itd. . . .*

Ob zaključku šolskega leta so se mnogi mladi spraševali: Kam na počitnice? Na morje? V hribe? K teti ali stricu? Morda pa na duhovne vaje?

Mnogi so se odrekli morju in planinam in so se odločili za duhovne vaje.

Tudi želimeljska dolina, kjer je duhovnik Franc Saleški Finžgar spisal svoj roman 'Pod svobodnim soncem', je gostila lepo število veselih fantov, ki si želijo biti Jezusovi prijatelji. To izraža tudi nesem, ki smo jo z veseljem prepevali:

**Prišli smo iz raznih krajev,  
prinesli svoj svet s seboj.  
Združili se bomo v eno  
v imenu Jezusovem.  
Prijatelji, Jezus imenuje nas,  
združimo moči zdaj mlade,  
bodimo Jezusovi.**

Prva skupina je bila namenjena fantom, ki so končali 8. razred. Glavna tema je bila: **BLAGOR VAM MLADI!** Z Jezusom smo se povzpeli na goro, poslušali njegov govor o **BLAGRIH**. V letu mladine smo iz tega Jezusovega govora zaslutili, da Jezus še prav posebej blagruje mlade . . . V svojem premišljevanju smo šli še naprej in poskušali ugotoviti, ali se vsak izmed nas čuti nagovorjenega od teh blagrov v toliki meri, da lahko vzklikne: **BLAGOR MENI!** Prav razveseljivo je bilo poslušati, kako smo fantje pri zaključni maši izrekli svoje blagre:

Posebno doživetje je bilo, ko smo se na predlog voditelja duhovnih vaj, Ivana Turka, vsi udeležili ministrantskega shoda v Ljubljani, ob zaključku leta duhovnih poklicev. Najprej smo se pridružili ministrantom iz Dolenjske, na Rakovniku, v svetišču Marije Pomočnice. Tu smo imeli molitveno uro in pripravo za sveto mašo, ki je bila v stolnici ob navdušenem prepevanju in lepem sodelovanju vseh. Ob pridigi g. škofa Stanislava Leniča, pa smo lahko zaslutili, da delo za poklice z zaključkom leta duhovnih poklicev ni končano, ampak se mora nadaljevati. Še naprej moramo moliti in ostati odprti za božje povabilo. Saj prav gotovo Bog računa tudi na koga izmed nas . . . Nepozabno je bilo tudi popoldansko srečanje s salezijanskim duhovnikom 'čarovnikom' Mirkom Žerjavom, ki nas je več kot eno uro pošteno 'vlekel za nos'.

Upamo, da nas bo duh Jezusovih blagrov spremljal na naši mladi življenjski poti in da se bomo kot kristjani čutili srečne tudi tedaj, ko bo za zvestobo v veri potrebno kaj pretrpeti. Čeprav smo še mladi, že čutimo, da osrečuje le tisto, kar nekaj stane.

MŽ



Misijonar Jožko Kramar navdušuje fante za delo v Gospodovem vinogradu.



## S KRISTUSOM V VESOLJE

Eden od far-tov, Andrej, ki je končal 6. razred, je v prijavi za duhovne vaje zapisal takole: „Zelo rad gledam fantastične filme. Ali bo kaj fantastike tudi na duhovnih vajah?“ To je bila spodbuda za okvirno temo naslednjih skupin: S KRISTUSOM V VESOLJE! Za to priložnost nam je zelo prav prišla zgodba o Fantiču Andrejčku, opisana v knjigi ‚Izlet v vesolje‘, ki jo je napisal Maksimilijan Osojnik.

Andrejčka smo spoznali, ko je bil star deset let. Na njegov godovni dan, ko je na jasi za gozdom pričakoval svoje prijatelje, da bi se z njimi porazveselil, so ga ugrabili vesoljci in odpeljali z letočim krožnokom na planet

Obljubili smo si, da bomo ostali povezani in še naprej molili drug za drugega. V ta namen je ponovno šlo na pot sveto ZNAMENJE PRIJATELJSTVA – KRIŽ, ki bo iz tedna v teden obiskovalo enega za drugim. V dnevniku, ki potuje z znamenjem, beremo, da so mnogi stvar vzeli zares. Jurij je zapisal takole:

„Z velikim presenečenjem in veseljem smo sprejeli znamenje svetega križa. Z vsjo spoštljivostjo sem ga postavil na častno in vidno mesto. V krogu vseh domačih smo pobožno molili in prosili Gospoda, naj pošlje delavce na svojo žetev in naj varuje vse moje mlade prijatelje, ki sem jih spoznal na duhovnih vajah. Ta teden sem preživel lepše, bogatejše in z notranjim zadovoljstvom. Ti dnevi pa mi bodo ostali globoko v srcu in še dolgo na poti mojega življenja. Prav tako pa tudi lepi dnevi iz Želimelji. Velikokrat se z radostjo v srcu spominjam dni, ko sem se naučil misliti drugače in govoriti o Bogu tudi na drug način. Spoznal sem duhovne vrednote, ki mi mnogo pomenijo in veliko prijateljev, ki mislijo podobno kakor jaz. Z velikim obogatitjem sem vsakokrat zapuščal Želimlje in sklenil, da se zopet vrnem. Iskreno pozdravljam vse in upam, da se kmalu snidemo.“

*Pesmi, iger in zdravega veselja ne manjka na naših srečanjih. . .*



Eros, v ozvezdju Alfa Centauri. Potovali so štiri leta s hitrostjo svetlobe. Eno leto je užival gostoljubnost Eroščanov in štiri leta se zopet vračal domov. Ves čas odsotnosti, ko nihče od domačih ni vedel kje je, si je zelo prizadeval, da bi vsestransko napredoval in se pridno učil ob dobrih učiteljih – vesoljcih. Da ni izgubljal časa, se lahko vidi iz tega, da je, ko se je po devetih letih vrnil domov, napravil v kratkem času vse izpite iz osnovne šole in gimnazije in tako nadoknadil vse zamujeno. Nekaj več težav in notranjih bojev je imel s poklicno odločitvijo. Končni sklep je bil: „V Gospodovo službo pojdem!“

Iz pisem in kartic, ki so jih napisali fantje, vidimo, da se z radostjo in hvaležnostjo spominjajo duhovnih vaj. Naj navedem samo zahvalo Damjana, ki piše:

„Srečno sem prišel domov. S seboj sem ponesel veliko lepih spominov in doživetij. Sedaj, ko obujam spomine na vse vas in na duhovne vaje, sem se odločil, da se Vam vsem skupaj prav lepo zahvalim. Hitro so se iztekli dnevi in tam tega niti nisem opazil. Bilo je lepo, nepozabno. Rad bi še prišel v lepo želimeljsko dolino, če me boste pripravljene sprejeti. Če moje vedenje ni bilo dovolj dobro mi oprostite, upam da bo drugič boljše. Molil bom za vas, vi pa molite za mene, da raketa mojega življenja ne bi predčasno eksplodirala. . .“



7. in 8. september 1985

# JESENSKI ROMARSKI SHOD

**POJDITE TUDI VI!**

**50 let**

odkar so odšli v misijone salezijanci

**JOŽEF KRAMAR  
ANDREJ MAJCEN  
STANKO PAVLIN  
ERNEST SAKSIDA**

**sobota, 7. septembra:**

- 17.00 molitveno srečanje mladine
- 19.00 slovesna maša, vodi msgr. Franc Mikuž, nacionalni direktor Papeških misijonskih družb
- 20.30 srečanje mladine z misijonarjem Kramarjem: diapozitivi, pogovor

**nedelja, 8. septembra:**

- 6.00 sv. maša
- 7.00 sv. maša
- 8.00 za rakovniško župnijo katehetska nedelja, govori misijonar Kramar
- 9.15 poje župnijski mešani pevski zbor govori misijonar Pavlin
- 11.00 poje mladinski pevski zbor govori misijonar Majcen
- 14.30 osrednja slovesnost z akademijo in somaševanjem, bogoslužje vodi msgr. Jože Kopeinig, vodja Dušno-pastirskega urada Celovec—Tinje
- 16.30 srečanje z misijonarji

V svetišču Marije Pomočnice na Rakovniku so zoreli številni misijonski poklici. Bogu in Mariji se bomo zanje zahvaljevali in molili za nove. Vsi smo na nek način poslani; Jezus govori tudi nam: **POJDITE TUDI VI!**



*Nevarnih razpok na severni steni rakovniške cerkve ni več*

## SVETIŠČE MARIJE POMOČNICE V PRENOVI

Spoštovani dobrotniki, svetišče Marije Pomočnice na Rakovniku ste dobrotniki in častilci Matere božje postavili, sedaj pa ga tudi prenavljate. Številni ste velikodušno priskočili na pomoč. Razpok na severni strani, ki jih kaže fotografija, ni več; ta del smo z Vašo pomočjo že prenovili. Zanja bi se Vam radi iskreno zahvalili. Bog naj Vas obilno blagoslavlja po mogočni priprošnji Marije Pomočnice!

Z deli prenove bomo nadaljevali, kar ne letos, pa prihodnje leto. Ko bodo vsa okna na zunanji strani dobila še zaščitno šipo, ki neprodušno zapre precej razpokana barvna okna, bo cerkev tudi bolj topla. Tri od njih so skupaj z rozetami visoka po 7 m, šest pa jih je manjših.

Neka romarica je 25. maja 1985 v knjigo romarjev na Rakovniku zapisala: „Ne vem, kaj se dogaja z menoj, toda ta trenutek čutim Tvojo navzočnost, Marija! Čutim jo povsod: v cerkvi, zunaj nje, pod kostanji, na cesti.“ Vsem dobrotnikom želimo, da bi vedno in povsod čutili navzočnost Marije Pomočnice!

Hvaležni salezijanci